

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta
Katedra humanitních věd

Místní rozvoj z pohledu malých a velkých obcí

Autor: Bc. Martin Hausknecht
Veřejná správa a regionální rozvoj

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Martin Hausknecht

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Místní rozvoj z pohledu malých a velkých obcí

Název anglicky

Local development of small and large municipalities from their point of view

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na obce Držovice a Mostkovice (okres Prostějov), které se oddělily od města Prostějov.

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat vývoj sídelní struktury v českých zemích.
2. Analyzovat oddělení obcí Mostkovice a Držovice od města Prostějov – proces, výsledky, výhody a nevýhody.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude komparativní případovou studií. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Prostějov, Mostkovice, Držovice, část obce, místní samospráva, rozvoj obce, občanská vybavenost, financování obcí, spolek, místní referendum

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.
- Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.
- Bernard, J. (Ed.). Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010.
- Brokl, L. Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- Smith, M. L. Přímá demokracie v praxi a místních referend v České republice. Praha: ISEA, 2007.
- Swianiewicz, P. If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? – Ten years later. Local Government Studies, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903.
- Swianiewicz, P.; Łukomska, J. Is Small Beautiful? The Quasi-experimental Analysis of the Impact of Territorial Fragmentation on Costs in Polish Local Governments. Urban Affairs Review, 55/3, 2019. DOI: 10.1177/1078087417744676.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 ZS – PEF (únor 2021)

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Místní rozvoj z pohledu malých a velkých obcí" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne: 30.11.2020

Poděkování

Rád bych poděkoval panu Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, a v neposlední řadě za trpělivost, kterou mi věnoval při sepisování mé diplomové práce.

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na téma rozvoje místních samospráv v České republice v evropské perspektivě. První část je zaměřena na komunální politiku v širším a všeobecném aspektu. Další část se zaměřuje na problematiku slučování a odloučení obcí v evropských zemích. Praktická část práce analyzuje obec Držovice a Mostkovice, které se prostřednictvím referenda odloučily od statutárního města Prostějov. Zde je uvedeno, jaké důsledky toto odloučení obcím přineslo. Rovněž je popsán současný stav komunální politiky těchto obcí, včetně jejich rozpočtů a působností spolků a organizací. Poznatky jsou získány pomocí analýz statistických dat, rozhovorů a studií odborné literatury.

Závěr shrnuje důvody odloučení a následný stav těchto nově vzniklých obcí. Jako důvody jsou uvedeny špatná komunikace představitelů Prostějova s obyvateli místních okrajových částí a celkové zanedbávání infrastruktury. Jsou zde zmíněny i problémy, které se po odloučení místních částí vyskytly a shrnutí současného stavu obcí Držovice a Mostkovice.

Klíčová slova

Prostějov, Držovice, Mostkovice, část obce, místní samospráva, rozvoj obce, občanská vybavenost, financování obcí, spolek, místní referendum

Abstract

This diploma thesis is aimed at the theme of development of local self-governments in the Czech republic from the European point of view. The first part concentrates on communal policy in a wider and general way. The next part is devoted to the problems of compounding and divorcement of villages in European countries. The practical part of the thesis analyzes the village Držovice and Mostkovice, which were isolated by the referendum from the statutory city Prostějov. At this point there are mentioned consequences caused by this divorcement of the villages. Then, there is also described the present situation of communal policy of villages, including their budgets, activities of associations and organisations. Piece of knowledge is gained with the help of analysis of statistical facts, interviews and study of specialized literature.

The conclusion summarises the reason of divorcement and the subsequent situation of newly arisen villages. As reasons are mentioned bad communication of representatives of Prostějov with inhabitants of local peripheral parts and general negligence of the infrastructure. There are mentioned also problems which appears after isolation of local parts and general summary of actual state of villages Držovice and Mostkovice.

Key words

Prostějov, Držovice, Mostkovice, part of village, local self-government, development of village, civil facilities, funding of villages, society, local referendum

Obsah

1	Úvod	14
2	Cíle práce a metodika	15
2.1	Cíle práce.....	15
2.2	Metodika	15
3	Sídelní struktura České republiky	16
3.1	Současná sídelní struktura	16
3.1.1	Dlouhodobý vývoj počtu obcí	17
3.1.2	Porevoluční období v ČR	17
3.2	Osídlení měst, urbanizace	17
4	Endogenní rozvojové potenciály malých obcí	19
4.1	Americké pojetí endogenního rozvoje	19
4.1.1	Evropské pojetí endogenního rozvoje	19
4.1.2	Zapojení místních zdrojů.....	19
4.2	Lokální rozvoj malých obcí	19
5	Místní samospráva	21
5.1	Pojem obec v evropském prostoru	21
5.1.1	Historické chápání obcí v evropském prostoru.....	21
5.1.2	Současné chápání obcí v evropském prostoru	21
5.2	Financování obcí	22
5.2.1	Příjmy obcí.....	22
5.2.2	Rozpočty obcí.....	22
5.2.3	Funkce rozpočtových nástrojů	22
5.2.4	Běžný a kapitálový rozpočet	23
5.3	Obecní Úřad.....	24
5.3.1	Funkce obcí	24
5.3.2	Popis funkcí působnosti obcí	25
5.4	Obnovení obecní samosprávy	25
5.4.1	Orgány obce	26
5.4.2	Starosta obce.....	26
5.4.3	Zastupitelstvo.....	26
5.4.4	Rada obce	27
5.5	Tradiční členění obcí	27
5.6	Občanská sdružení	28
5.7	Místní referenda	29

5.7.1	Oprávnění k hlasování v referendu	30
5.7.2	O kterých problematikách lze rozhodovat v referendu.....	30
5.7.3	Závaznost referenda	30
5.7.4	Okolnosti určující míru úspěšnosti referenda	31
6	Územní fragmentace v evropských zemích.....	32
6.1	Městské územní slučování v evropských zemích	32
6.1.1	Co je důvodem územního slučování	32
6.1.2	Ekonomické potíže malých územních jednotek.....	32
6.1.3	Vztah mezi územní velikostí a demokracií	33
6.1.4	Dopad územní změny na ceny služeb	33
6.1.5	Pozitivní dopady slučování obcí.....	33
6.2	Účinky komunálních fúzí ve Finsku	34
7	Praktická část práce	36
7.1	Prostějovsko a jeho obce	36
7.1.1	Základní informace o okresu Prostějov	36
7.1.2	Prostějov po sametové revoluci	38
7.1.3	Oddělení obcí na Prostějovsku roku 1990.....	39
8	Popis a historie obce Držovice.....	41
8.1	Období před a po referendu v obci Držovice	43
8.1.1	Návrh na konání referenda v Držovicích	43
8.1.2	Výsledky průzkumu veřejného mínění Držovic červen 2004	45
8.1.3	Návrh na rozdělení části města Prostějova	46
8.1.4	Majetek města v části Držovice k 31. 3. 2005	49
8.1.5	Soudní rozepře při finančním vyrovnání.....	49
8.2	Politický stav Držovic po oddělení od města Prostějova	50
8.2.1	Občanská vybavenost obce Držovice po rozdělení.....	52
8.3	Technická vybavenost obce Držovice.....	53
8.4	Spolky v obci Držovice	53
8.5	Vnitřní potenciály obce Držovice	54
8.6	Hospodaření obce Držovice	55
8.6.1	Dotované projekty v obci po odloučení od Prostějova	57
9	Popis a historie obce Mostkovice.....	58
9.1	Vznik samostatné obce Mostkovice.....	59
9.1.1	Popis obce Mostkovice	59
9.2	Občanská vybavenost obce Mostkovice po rozdělení	60
9.2.1	Technická vybavenost obce Mostkovice	60

9.3	Spolky a kluby v obci Mostkovice	61
9.4	Vnitřní potenciály obce Mostkovice	62
9.5	Politický a ekonomický stav Mostkovic po oddělení	63
9.6	Hospodaření obce Mostkovice	63
9.6.1	Srovnání příjmů a výdajů na hlavu občana za čtyři roky Prostějov, Držovice, Mostkovice	65
9.7	Dotované projekty v obci po odloučení od Prostějova	66
10	Závěr	67
11	Seznam použitých zdrojů.....	69
12	Přílohy	72

Seznam tabulek

Tabulka 1 Zdroj: J.Čmejrek, V. Bubeníček, J. Čopík, Demokracie v lokálním politickém prostoru, 2010, vlastní zpracování	27
Tabulka 2 Počet zaregistrovaných občanských sdružení. Zdroj L.Brokl & kol., Reprezentace zájmů v politickém systému ČR, 152, vlastní zpracování	28
Tabulka 3 Přehled občanských sdružení podle typu činnosti. Zdroj L.Brokl & kol., Reprezentace zájmů v politickém systému ČR, 152, vlastní zpracování	29
Tabulka 4 Výsledky průzkumu veřejného mínění Držovic červen 2004. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování	45
Tabulka 5 Finanční prostředky k 31. 12. 2004 Prostějova. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování	48
Tabulka 6 Finanční investice na základě portfolia KB a.s. k 31. 12. 2004. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum, 2004, vlastní zpracování	48
Tabulka 7 Akcie města Prostějov. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování	48
Tabulka 8 Akcie města Prostějov. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování	48
Tabulka 9 Podíl města Prostějov v akciových společnostech. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování.....	48
Tabulka 10 Vyčíslení nákladů na havarijní stav v Držovicích dle stížností občanů. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování	48
Tabulka 11 Majetek města v části Držovice k 31. 3. 2005. Zdroj: Návrh na konání referenda MÚ v Prostějově 19.8.2004, vlastní zpracování.....	49
Tabulka 12 Rozpočet Držovice 2017, vlastní zpracování	56
Tabulka 13 Rozpočet Držovice 2018 vlastní zpracování	56
Tabulka 14 Rozpočet Držovice 2019, vlastní zpracování	56
Tabulka 15 Rozpočet Držovice 2020, vlastní zpracování	56
Tabulka 16 Rozpočet Mostkovice 2017, vlastní zpracování	64
Tabulka 17 Rozpočet Mostkovice 2018, vlastní zpracování	65
Tabulka 18 Rozpočet Mostkovice 2019, vlastní zpracování	65
Tabulka 19 Rozpočet Mostkovice 2020, vlastní zpracování	65
Tabulka 20 Příjmy na osobu, vlastní zpracování	65
Tabulka 21 Výdaje na osobu, vlastní zpracování.....	65
Tabulka 22 Daňové příjmy na osobu, vlastní zpracování.....	66

Seznam obrázků

Obrázek 1 Zdroj: Statistika & my (01/2011 – s. 33). Praha: ČSÚ.....	18
Obrázek 2 Obce s počtem obyvatel od 1 000 do 1999. Zdroj: Malý lexikon obcí podle krajů, okresů s počtem obyvatel	37
Obrázek 3 Mapa okresu Prostějov, zdroj:.....	38
Obrázek 4 Znak a vlajka Držovic. Zdroj: https://www.drzovice.cz/	41

Obrázek 5 Držovice. Zdroj: https://www.drzovice.cz/	42
Obrázek 6 Znak a vlajka Mostkovic. Zdroj: http://www.mostkovice.cz/	58
Obrázek 7 Obec Mostkovice. Zdroj: Mapy.cz	60

Seznam grafů

Graf 1 Velikostní struktura obcí ČR k 1. 1. 2011. Zdroj: ČSÚ, 2010.....	16
Graf 2 Počet dotazníků. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování	45
Graf 3 Jak dlouhou dobu chtějí obyvatelé Držovic čekat, než město začne sliby plnit. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004.....	46
Graf 4 Spokojenost obyvatel Držovic. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování	46
Graf 5 Počet obyvatel v obci Prostějov celkově a počet části obce Držovice k 10.1.2005. Zdroj: http://www.iprostejov.cz/cz/p/soud-mezi-prostejovem-a-drzovicemi-bude-pokracovat-navrh-drzovic-neuspel/ , vlastní zpracování	47

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

ČSAD – Česká státní automobilová doprava

ČSLA – Československá lidová armáda

ČSN – Česká státní norma

ČSTV – Český svaz tělesné výchovy

ČSÚ – Český statistický úřad

EU – Evropská unie

FTL – First Transport Lines, dopravní společnost

JPO – Jednotka požární ochrany

JME – Jihomoravská energetická společnost

JMP – Jihomoravská plynárenská společnost

KÚ – Krajský úřad

LEADER – Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale, neboli
Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku

MHD – Městská hromadná doprava

MÚ – Městský úřad

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

TJ – Tělovýchovná jednota

1 Úvod

Diplomová práce se zabývá otázkou rozvoje místních samospráv v České republice. První část práce je věnována tématu obecní samosprávy v širším slova smyslu, například jaké máme typy obecního zřízení, jakou úlohu má při řízení obce starosta. Další téma je způsob vzniku, nebo zániku obcí. Jejich odlučování od větších obcí, potažmo měst, případně opačný případ jejich slučování k větším obcím, městům. Charakterizovat historickou i současnou sídelní strukturu českých zemí z pohledu evropské perspektivy.

V další části je práce orientována na financování obcí a činnosti místních samospráv, a to z pohledu jak malých, tak velkých obcí. Obecní samospráva fungovala už z dob Rakouska-Uherska, přes první Československou republiku, období protektorátu až do druhé světové války, po které už v původním stavu nebyla obnovena. Následně nastala doba neomezené vlády komunismu, která trvala až do roku 1989.

Téma místního rozvoje malých a velkých obcí jsem si vybral, jelikož jsem občanem obce Držovice, jejíž významnou událostí současnosti je její osamostatnění od města Prostějov, ke kterému došlo 1. července 2006 na základě referenda místních občanů. Toto rozdělení nebylo prvotní, ale od roku 1950 se tento proces připojování a osamostatňování několikrát opakoval. Držovice se staly druhou obcí v Prostějově, která opustila toto statutární město. První tak učinila v roce 1990 obec Mostkovice, která je také tématem této práce. V letech 1880-1990 byly Mostkovice místní částí Prostějova. Od roku 1991 jsou opět samostatnou obcí.

Držovice jsou starobylostí obcí s archivně doloženými dějinami spadajícími do 12. století. Již z roku 1141 pochází první písemná zmínka o ní ze zakládací listiny olomoucké kapituly, která zde vlastnila pozemek o rozloze dvou popluží. První písemná zpráva o Mostkovicích je z roku 1131 v soupisu biskupského a kapitulního majetku olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka.

2 Cíle práce a metodika

2.1 Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum byl zaměřen na obec Držovice a Mostkovice (okres Prostějov), které se oddělily od města Prostějov. Tyto okrajové části se oddělily od města Prostějov prostřednictvím místních referend, když mezi představiteli města a občany místních částí panovaly dlouhodobé neshody. V těchto okrajových částech město naprosto zanedbávalo opravu a výstavbu infrastruktury.

1. Charakterizovat vývoj sídelní struktury v českých zemích.
2. Analyzovat oddělení obcí Mostkovice a Držovice od města Prostějov – proces, výsledky, výhody a nevýhody.

2.2 Metodika

Při tvorbě práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce je postavena jako případová studie, respektive komparativní případová studie. Ke sběru dat byly využity zejména základní techniky – studium dokumentů, analýza veřejně dostupných statistických dat a rozhovorů. Pro studium byly využity především publikace články a právní normy. Byl použit standardní metodologický postup, a to polostandardizované rozhovory s předními představiteli současné samosprávy obcí. Otázky byly vedeny na příčiny odloučení obcí a oblast minulé i současné ekonomické a politické situace. Je zde zhodnocen rozvoj obcí za uplynulé období samostatnosti (položené otázky jsou v přílohách práce). Metoda komparace byla použita při hodnocení oblasti sociální a ekonomické.

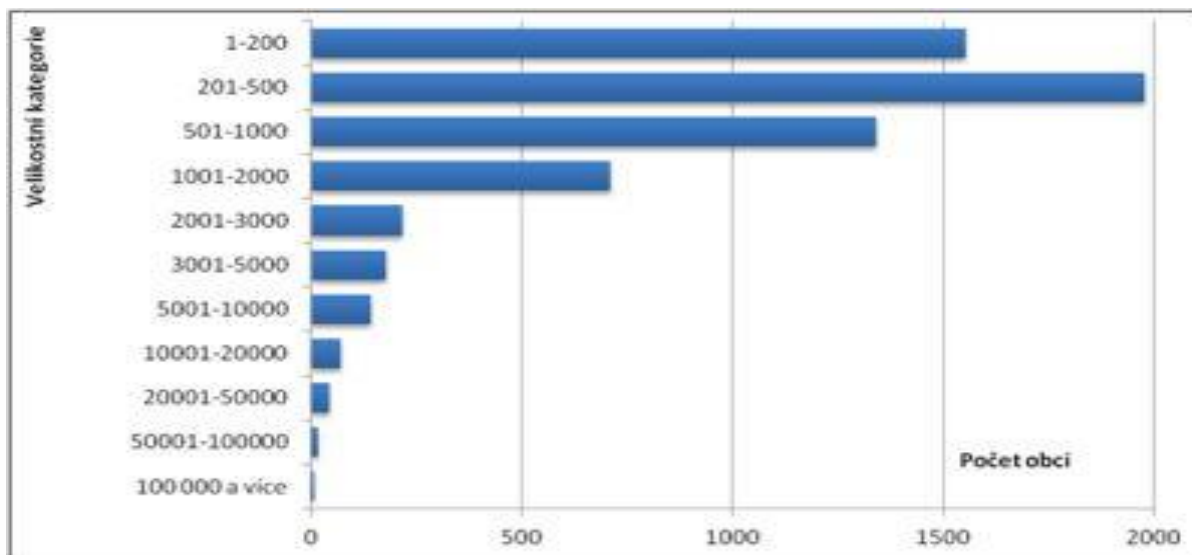
3 Sídelní struktura České republiky

Sídelní struktura ČR je dědictvím mnoholetého historického vývoje osídlování českých zemí. Tato struktura je charakterizována určitými svébytnými ukazateli. Patří sem zejména:

- vysoký stupeň rozdrobenosti venkovských sídel (a),
- relativně nízké zastoupení velkoměst (b),
- významná role malých a středních měst (c).¹

3.1 Současná sídelní struktura

(a) Současná sídelní struktura České republiky se vyznačuje velkou roztržitostí, která se odráží i v existenci velkého počtu relativně malých obcí. K 1. 1. 2011 existovalo na území ČR celkem 4 856 obcí s počtem obyvatel menším než 1 000 (77,7 % z celkového počtu všech obcí) a v tomto období žilo v malých obcích 1 789 091 obyvatel (pouze 17 % obyvatelstva ČR). Počet venkovských sídel v České republice, tj. vesnic, rozptýlených sídel, vísek, se odhaduje na cca 40 tisíc, při průměrné vzdálenosti sídel okolo 1,5 km. Sídlo (osada je kolonie venkovského typu, která je větší než samota. V ČR je přibližně 15 000 osad).

Graf 1 Velikostní struktura obcí ČR k 1. 1. 2011. Zdroj: ČSÚ, 2010

Není možné omezit význam obcí jen na populační hledisko, ale je nutné brát v potaz významný faktor územní velikosti, což vede k tomu, že malé obce do 1000 obyvatel v podstatě osídlují více než polovinu našeho státu, a to 57 % z celkové rozlohy České republiky. Důležitým faktorem je i jejich rovnoměrné rozložení, i když existují regionální rozdíly.²

¹ <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/02-sidelni-struktura.html>

² <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/02-sidelni-struktura.html>

3.1.1 Dlouhodobý vývoj počtu obcí

Pokud se na tuto problematiku podíváme z dlouhodobějšího vývoje počtu malých obcí na území České republiky zjistíme, že v minulosti bylo zastoupení skupiny malých obcí ještě vyšší. V předválečném Československu roku 1918–1938, existovalo na území dnešní ČR více než 11 000 obcí, přičemž přes 83 % z nich mělo 1 000 obyvatel. Podobná byla situace i v období po 2. světové válce roku 1950, kdy zde bylo celkem 11 459 obcí, a z toho dokonce 88,9 % obcí mělo méně než 1 000 obyvatel. Poté se počet obcí až do roku 1989 trvale snižoval, zejména v důsledku státem organizovaného administrativního slučování obcí.³

3.1.2 Porevoluční období v ČR

Po konci totalitního období – k 1. 1. 1990 – bylo na území ČR „pouhých“ 4 100 obcí. Po tomto datu však nastal bouřlivý dezintegrační proces, jenž byl na jedné straně důsledkem politické aktivizace místních komunit a na straně druhé přirozenou reakcí na minulý centrálně organizovaný režim obcí v totalitním období (Hampl a Müller, 1998). Dalším důvodem pro vznik (respektive obnovu) celé řady obcí v tomto období rovněž přehnaný optimismus místních představitelů o možnostech uplatnění samostatné komunální politiky a o vyšším podílu státních dotací pro samostatné obce.

Tento krátkozraký proces měl největší dynamiku na počátku 90. let 20. století. V dalším období tato dynamika značně slábla, což lze snadno prokázat přispěním údajů určujících počty osamostatněných obcí v jednotlivých letech: v prvním roce nového demokratického režimu (1. 1. 1990 – 1. 1. 1991) vzniklo 1 668 obcí, následně (1. 1. 1991 – 1. 1. 1992) došlo k vytvoření 329 obcí a mezi 1. 1. 1992 a 1. 1. 1993 přibylo jen 99 obcí. V následujícím období probíhal proces osamostatňování obcí již podstatně pomaleji, až se v roce 2001 pod vlivem přísnějších podmínek, které pro vznik nových obcí stanovil nový zákon o obcích č. 128/2000 Sb., prakticky zastavil. Kdyby první zákon o obecním zřízení č. 367/1990 Sb. měl stejné omezení pro vznik nových obcí jako zákon schválený o deset let později, který vymezil vznik nové obce stanovením minimálního počtu obyvatel oddělené i původní obce na jeden tisíc, téměř žádná nová obec by po roce 1989 nevznikla.⁴ První posttotalitní zákon o obecním zřízení však žádné významnější omezující podmínky nestanovil, a i z tohoto důvodu k 1. 1. 2011 existovalo na území ČR celkem 6 251 obcí, což bylo o 2 151 obcí více než k 1. 1. 1990.⁵

3.2 Osídlení měst, urbanizace

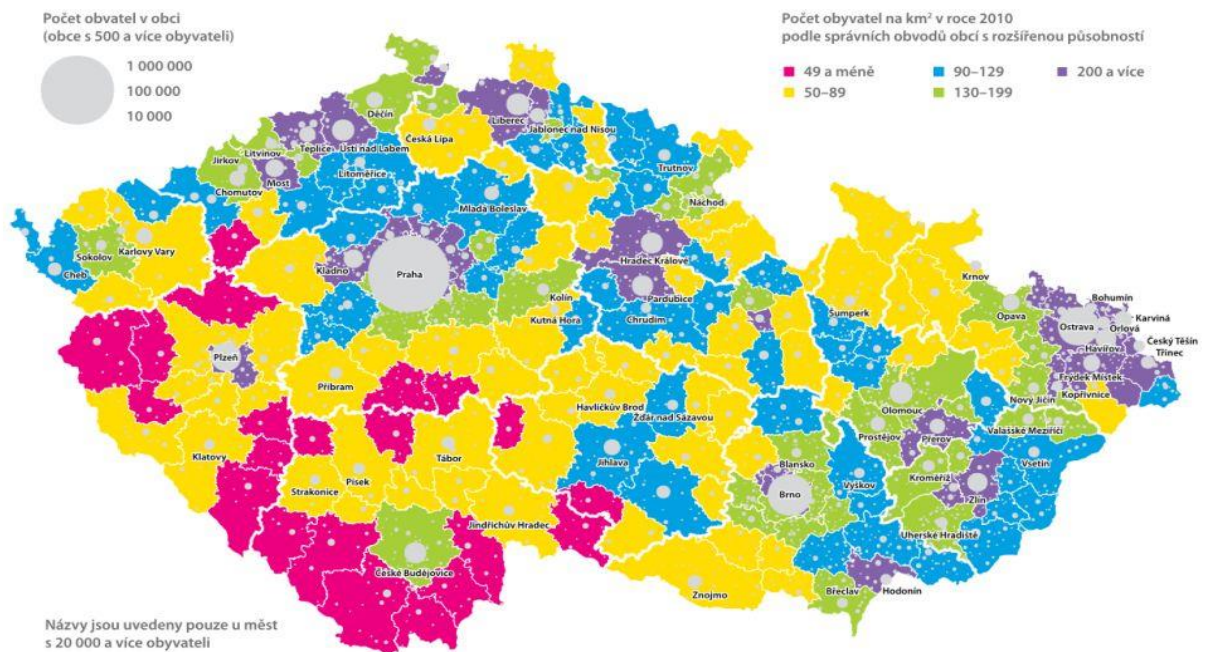
(b, c) K 1. 1. 2011 bylo z celkového počtu obcí 559 měst (v tom 24 statutární města) a 124 městysů. Míra urbanizace českého osídlení dosahovala 70,3 %, počítáme-li městyse k venkovským obcím.

³ <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/02-sidelni-struktura.html>

⁴ Z. Vajdová, D. Čermák, M. Illner, *Autonomie a spolupráce 2006*, 37

⁵ <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/02-sidelni-struktura.html>

Dalším z rysů sídelní struktury ČR je poměrně nízký počet velkoměst v osídlení a s ním související – při celkově vysoké míře urbanizace – významné zastoupení malých a středních měst. ČR má kromě Prahy pouze dvě města s více než 300 tisíci obyvateli (Brno a Ostrava) a dvě další města s více než 100 tisíci obyvateli (Plzeň, Olomouc).⁶

Obrázek 1 Zdroj: Statistika & my (01/2011 – s. 33). Praha: ČSÚ

⁶ <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/02-sidelni-struktura.html>

4 Endogenní rozvojové potenciály malých obcí

V dnešní době jsou v oblasti lokálního a regionálního rozvoje kladeny požadavky na endogenní rozvojové potenciály. Endogenní přístup spočívá převážně v lidském potenciálu a iniciativě místní komunity. Tento přístup ukazuje možnosti regionálního rozvoje venkovských oblastí, potažmo malých obcí. Problematika endogenního pojetí rozvoje venkova se rozvíjí jak v Evropě, tak v USA.⁷

4.1 Americké pojetí endogenního rozvoje

Současné americké pojetí se vrací k obnovení konceptu komunit, které jsou klíčovou složkou pro lokální dění. Toto pojetí se začalo opět uplatňovat v 90. letech 20. století. Tento model rozvoje komunitní koncepce je možné aplikovat i do dnešní modernizované společnosti a je považován za klíčovou stránku opatření nutnou pro rozvoj venkova.⁸

4.1.1 Evropské pojetí endogenního rozvoje

Co se týče evropského pojetí endogenního rozvoje venkovských oblastí, ten je zaměřen především na podporu formou dotačních programů a cílů Evropské unie, které jsou primárně zaměřeny na optimální rozvoj venkovských oblastí. V roce 1991 byl spuštěn program LEADER, který je zaměřen na integrovanou podporu rozvoje venkovských oblastí, a to s využitím místních zdrojů a místních akčních skupin. Hlavní principy tohoto programu jsou přístup zezdola nahoru, participace, partnerství lokálních aktérů ve veřejném, soukromém i občanském sektoru, subsidiarita, lokální pohled na rozvoj, místní zdroje. Dále se popisují čtyři hlavní směry: oslabení hierarchického a byrokratického řízení, demokratizace venkova, legitimizační strategie rozvojových aktérů, potenciál pro humanistický a personální rozvoj.⁹

4.1.2 Zapojení místních zdrojů

Jak evropské, tak americké pojetí endogenního rozvoje venkova předpokládá využití místních obyvatel a místních zdrojů, jejichž aktivity a iniciativy jsou navzájem propojeny, čímž ovlivňují životní podmínky v lokalitě. Dále je nutné zapojení místních obyvatel do plánování a projektování rozvojových aktivit. Velký důraz se rovněž klade na procesy, kterými jsou dané projekty uskutečňovány.¹⁰

4.2 Lokální rozvoj malých obcí

Pro zdárné působení obce je nutné zajistit její trvalý rozvoj. Stav stagnace, případně úpadku je zcela nežádoucím jevem. Žádoucím stavem je rozvoj kvantitativního růstu

⁷ J. Bernard, *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samosprávy 2010*, 13

⁸ J. Bernard, *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samosprávy 2010*, 13

⁹ J. Bernard, *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samosprávy 2010*, 14

¹⁰ J. Bernard, *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samosprávy 2010*, 1

jako jsou ekonomický, případně demografický růst a rozvoj kvalitativního růstu. U kvalitativního růstu je třeba vnímat, že kvantita ovlivňuje kvalitu.¹¹

V případě místního rozvoje je nutné vnímat otázky, které se týkají prospěšnosti místního rozvoje, je-li daný rozvoj vnímán pozitivně celou místní komunitou. Dále je nutné posuzovat prospěšnost změn malého či velkého rozsahu. Velké a nepřiměřené změny v malém regionu jsou místními obyvateli většinou hodnoceny ne příliš pozitivně.

Pro místní region je klíčovým faktorem především ekonomický rozvoj, což má za následek konkurenceschopnost. Základním ukazatelem ekonomického rozvoje je míra nezaměstnanosti, HDP na hlavu, součin průměrných mezd a počet pracovních míst.¹²

Podmínky endogenního rozvoje:

Strukturní a polohové: dostupnost, socioekonomické podmínky, fyzicko-geografické podmínky, kompaktnost obce, početnost.

Vnitřní kapacita místních obyvatel: lidský kapitál, ekonomický kapitál, přírodní kapitál, řešení společných cílů, přítomnost komunitního lídra.

Rozvinutost obce: kvalitní služby pro občany, kvalita bydlení, přírodní a kulturní prostředí.¹³

¹¹ J. Bernard, *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samosprávy 2010*, 17

¹² J. Bernard, *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samosprávy 2010*, 17

¹³ J. Bernard, *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samosprávy 2010*, 22

5 Místní samospráva

5.1 Pojem obec v evropském prostoru

Současné chápání obcí v evropském prostoru, kterého jsou české obce nedílnou součástí, ovlivňují tyto skutečnosti: skutečná historie sídel a soužití obyvatel.

K historickým kořenům dnešní místní samosprávy lze řadit dávné a kontinuální tradice českých a potažmo evropských sídel, jejichž obyvatelé rozhodovali o různých záležitostech sami, nebo prostřednictvím svých reprezentantů, (např: disciplinární záležitosti, o vlastnictví a správě obecních luk a lesů).¹⁴

5.1.1 Historické chápání obcí v evropském prostoru

Tyto historické tradice byly v 19. století popřeny řadou ahistorických paralel. Celá řada politických teoretiků se inspirovala ruským mirem (rolnická vesnická komunita se společným vlastnictvím spravovaným samosprávou), jenž byl protikladem někdejší teutonské marky. Mir se dostal do pozice utopického modelu v důsledku toho, že na západě žádné přetrvávající tradice vesnických komun se společným vlastnictvím půdy neexistovala. Dalším zdrojem byly hodnoty středověkého města kupců a měšťanů.¹⁵

5.1.2 Současné chápání obcí v evropském prostoru

Dnes se setkáváme se dvěma základními principy chápání společenství obyvatel – a to na úrovni místní a částečně také na národní. Toto dvojí dělení konceptů *Gemainschaft* (společenství) a *Gesellschaft* (společnost) představil v závěru 19. století Ferdinand Tönnies. *Gemeinschaft* chápe obec nejen územně vymezenou, ale i personálně. Tato koncepce je spíše kolektivistická, nesobecká. Opakem je individualistická a racionalistická modernita uvedená jako *Gesellschaft*, označená jako obchodní společnost, která se vyznačuje egoismem, soutěží, ziskem, instrumentální racionalitou.

Tyto dvě koncepce jsou ve vymezení obcí přítomny již z definice, kdy je obec nejčastěji chápána jako základní nejnižší organizační územní jednotka, respektive společenství jejích obyvatel. Její základ je jak územní, tak personální. Tento rozpor je na komunální sféře přítomný dodnes. Ovlivňuje volební kampaně, jednání zastupitelstev, obecní debaty o politice, je součástí sestavování všeobecných či širokých koalic. Proti sobě jsou postaveny termíny jako jsou efektivita místní samosprávy a jejich rozhodovacích procesů, racionalita a výhodnost vs. Vzájemná pomoc, povinnost a odpovědnost vůči obci.¹⁶

¹⁴ S. Balík, *Komunální politika, 2009, 27*

¹⁵ S. Balík, *Komunální politika, 2009, 27*

¹⁶ S. Balík, *Komunální politika, 2009, 28*

5.2 Financování obcí

Financování obcí probíhá kombinací příjmů poskytnutých státem a vlastními příjmy. Od roku 2000 je podíl finančních příspěvků určován počtem obyvatel obce. Dle současného modelu určujeme příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Největší míra příjmů obcí tvoří daňové příjmy. Tyto daně jsou jednak sdílené, kdy se o finance dělí více obcí, nebo svěřené, kdy celá částka patří dané obci.¹⁷

5.2.1 Příjmy obcí

Od roku 2008 obce dostávají 21,4 % z celostátního výnosu HDP. Rozpočteno dle počtu obyvatel obce z celkového výnosu daně z příjmů fyzických osob, jak z nezávislé činnosti, tak vybírané srážkou. Daň z příjmů právnických osob placená obcemi zůstává obci. Co se týče distribuce daní z podnikání fyzických osob, obec získá 30 % daně dle podnikatelského bydliště. Obce rovněž dostávají 21,4 % z 60 % celostátního výnosu výše uvedené daně. Daně vybrané z nemovitostí zůstávají obcím v plné výši, kdy si obec sama určuje výši této daně dle koeficientu 2 až 5¹⁸. Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka v obci. Koeficient stanoví obec vyhláškou.¹⁹

5.2.2 Rozpočty obcí

K financování místních politik slouží rozpočty obcí. Rozpočet obce určuje chod místní politiky, který je tvořen plánováním příjmů a výdajů. Obecní rozpočet je skládán principem nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Rozpočet obcí je upraven v zákoně č. 250/2000 Sb. O rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Financování obcí je založeno na municipálním rozpočtu. Tento systém je důležitým nástrojem regionální politiky, který zajišťuje prosazení zájmů místních obyvatel, jako je financování, nebo služby. Jelikož jsou na straně malých obcí omezené rozpočtové možnosti a nízká schopnost soběstačnosti je důležité, klást důraz na zodpovědnost při rozhodování o hospodaření s financemi obce.²⁰

5.2.3 Funkce rozpočtových nástrojů

Jelikož je rozpočet nástrojem k prosazování místních cílů obecní politiky, musí plnit následující funkce:

- Funkci rozhodovací, která obci umožní určit čeho chce dosáhnout, jakým způsobem a v jaké finanční hladině.
- Funkce řídicí řeší alokaci zdrojů mezi určité spolky, organizace apod.
- Funkce kontrolní zajišťuje kontrolu nad tokem prostředků a dohled nad použitím finančních prostředků.²¹

¹⁷ G. Kukulová, D. Pfeiferová, *Místní finance v ČR 2018*, 30

¹⁸ *Veřejná správa v České republice, 2005*, 43

¹⁹ S. Balík, *Komunální politika, 2009*, 33,34

²⁰ S. Balík, *Komunální politika, 2009*, 33,34

²¹ G. Kukulová, D. Pfeiferová, *Místní finance v ČR 2018*,31,32

5.2.4 Běžný a kapitálový rozpočet

Rozpočet se vytváří ve dvou úrovních, a to jako běžný rozpočet a kapitálový rozpočet. Běžný rozpočet zajišťuje běžné provozní výdaje, kdežto kapitálový rozpočet zahrnuje příjmy a výdaje jednorázové. Dále se klade důraz na vyrovnanost rozpočtu, kdy se výdaje rovnají příjmům.

1. Příjmy běžné: daňové
 - svěřené *daně*
 - *sdílené daně*
 - *místní poplatky*
 - *správní poplatky*
 - *poplatky ze životního prostředí*
2. Příjmy běžné: nedaňové
 - z pronájmu majetku
 - *zisk z municipálních poplatků*
 - *poplatky služeb*
 - *příjmy od organizačních složek*
 - *příjmy od příspěvkových organizací*
 - příjmy ze sankcí
3. Příjmy kapitálové
 - z *prodeje majetku*
 - z *prodeje cenných papírů, akcií, majetkových podílů a jiné*
 - *dotace*
 - *úvěry*
 - z *emise komunálních dluhopisů*
 - *splátky půjček*
1. Výdaje běžné
 - *mzdy a platy*
 - *povinné pojistné zaměstnance*
 - *energie*
 - *nájemné*
 - *materiál*
 - *výdaje na municipální podniky*
 - *placené pokuty a jiné sankce*
 - *placené úroky*
 - *dotace vlastním organizačním složkám*
 - *neinvestiční příspěvky příspěvkovým organizacím*
 - *transfery obyvatelstvu*
 - *obecní policie, veřejný pořádek*
 - *komunální služby*
 - *ostatní běžné výdaje*

2. Výdaje kapitálové

- *pořízení majetku*
- *nákup cenných papírů a akcií*
- *kapitálové dotace*
- *splátky úvěrů*
- *poskytnuté investiční příspěvky příspěvkovým organizacím*
- *poskytnuté investiční půjčky*²²

5.3 Obecní Úřad

Osazenstvo obecního úřadu tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, pokud je daná funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení jako pracovníci obecního úřadu. Rada obce může řídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zákonem o obecném zřízení nebo zvláštním zákonem. Dále vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce. V obcích s pověřeným úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který je zaměstnancem obce. Tajemník nesmí vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích.²³

Za plnění úkolů obecního řadu je tajemník odpovědný starostovi. Pokud není funkce tajemníka zřízena, případně obsazena, náleží jeho pravomoci starostovi. V pravomoci tajemníka je stanovit platy všem zaměstnancům zařazeným do obecního úřadu. Plní úkoly, které mu uložil starosta, rada, případně zastupitelstvo. Vydává skartační, spisový a pracovní řád obecního úřadu a účastní se schůzí zastupitelstva a rady (s poradním hlasem). V neposlední řadě zajišťuje výkon přenesené působnosti, s výjimkou záležitostí svěřených radě nebo zvláštnímu orgánu obce.²⁴

5.3.1 Funkce obcí

Pokud budu uvádět jakýsi funkční základ, který je společný s úrovní nejnižší samosprávy demokratických zemí, bez ohledu na historický vývoj, velikost obcí, různorodé nastavení struktur zastupitelských orgánů, nebo odlišné postavení komunální úrovně vůči centrálnímu politickému systému, lze konstatovat následující.

Jsou sem zařazeny činnosti jako: „*odpovědnost za sběr, odvoz odpadu, péče o rekreaci, umění, tělovýchovu a rekreační sport, dětská hřiště, udržování místních komunikací a zajištění sociálních služeb*“²⁵. Samosprávy v určitých státech plní kromě již uvedeného minima ještě např. školství a zdravotnictví.

²² G. Kukulová, D. Pfeiferová, *Místní finance v ČR 2018*, 31, 32

²³ J. Čmejrek, R. Kopřiva, *Základy veřejné správy*, 2007, 47

²⁴ Balík, *Komunální politika 2009*, 77

²⁵ Chahdler, 1998, 246

Toto vyčlenění funkcí vyšlo z empirického pozorování. V podstatě jsou dva nejrozšířenější přístupy: koncepce dvojího státu a teorie veřejné volby. První vychází z neomarxistického přístupu a druhá z liberálního.

Podle koncepce dvojího státu je úkolem obcí uvnitř státu zajistit podmínky pro dostatečné množství vzdělané a zdatné pracovní síly. Tento úkol mají zajišťovat podporu institucí, které tato služby poskytují. Obce by pak měly být zodpovědné „za zajištění sociálních služeb, vzdělání, bydlení, a rekreaci“^{26,27}

5.3.2 Popis funkcí působnosti obcí

Následující uvedení funkcí, předkládá pravomoci působnosti obcí, které můžeme rozdělit do sedmi kategorií:

- **Funkce politické.** Tyto funkce řeší oblasti místních referend a vyhodnocení jejich výsledků, ustanovení obecních orgánů, rozhodování o členství v dobrovolných svazcích obcí, včetně mezinárodních, spolupráce s ostatními obcemi, udělování cen, udělování názvů ulic a jiných veřejných prostor.
- **Funkce ekonomické.** Slouží k hospodaření obce, jako je stanovení rozpočtu obce, schválení závěrečného účtu a hospodaření dle rozpočtu, hospodaření s obecním majetkem, zakládání nových právnických osob potažmo jejich rušení a organizačních složek územních samosprávných celků a jiné.
- **Funkce sociální.** Slouží v oblasti vzdělávání (mateřské a základní školy, případně střední školy), zdravotnictví, sportu a kultury. Dále péče o seniory, jako je budování domovů důchodců a podobně.
- **Funkce ekologické.** Zajišťují pořádek a čistotu obce, likvidaci odpadů a čištění odpadních vod.
- **Funkce bezpečnostní.** Umožňuje zřizovat a provozovat obecní policii.
- **Funkce infrastrukturní.** Nutná k údržbě a budování veřejně prospěšných zařízení a prostor jako jsou komunikace, cyklostezky, kanalizace a jiné.
- **Funkce prognostické.** Slouží především k schvalování obecních programů, územního plánu, regulačního plánu a tvorbě koncepce v oblasti politiky, ekonomiky, práva a oblastí týkajících se rozvoje obce.²⁸

5.4 Obnovení obecní samosprávy

Obnovení obecní samosprávy Obnovení obecní samosprávy v roce 1990 patří k důležitým aspektům transformačního procesu po roce 1989. Již od počátku všechny velké politické strany a hnutí podporovaly teritoriální decentralizaci, zdůrazňovaly důležitost silných demokratických municipalit a takové cíle zahrnovaly do svých volebních programů.²⁹

²⁶ S. Balík, *Komunální politika*, 2009, 29

²⁷ S. Balík, *Komunální politika*, 2009, 29-30,77

²⁸ S. Balík, *Komunální politika*, 2009, 29

²⁹ J. Čmejrek, R. Kopřiva, *Základy veřejné správy*, 2007, 37

5.4.1 Orgány obce

Řízením a spravováním každé obce je určeno zastupitelstvo, které si občané demokraticky zvolí v obecních volbách. Dalšími vůdčími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.³⁰

5.4.2 Starosta obce

Každou obec reprezentuje dle zákona č. 128/2000 sb., § 103-108 starosta obce. Tato činnost je ovšem značně omezená, jelikož starosta není statutárním orgánem, je to funkce bez pravomocí. Protože není statutárním orgánem, je povinen veškeré rozhodnutí učinit až po schválení zastupitelstvem, případně obecní radou. Starostu, nebo místostarostu volí ze svých řad zastupitelstvo, a to absolutní většinou všech svých členů. Starosta i místostarosta musí být občanem České republiky. Primární kompetencí starosty je řízení zasedání zastupitelstva a rady a směřovat priority problematik, o kterých se bude jednat.

Starostu zastupuje místostarosta. Oba podepisují právní akty obce. Pokud je ze své funkce starosta odvolán, nebo se jí vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, přebírá starostovy pravomoci až do zvolení nového starosty místostarosta, jehož zvolilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty. V případech stanovených zvláštními zákony vykonává zvláštní orgán obce s rozšířenou působností státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností.³¹

5.4.3 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je ústředním orgánem obce, o jehož složení rozhodují přímo občané. Po zvolení člena do zastupitelstva musí tento jedinec složit slib, který je povinen stvrdit podpisem. Činnost člena zastupitelstva vykonává osobně a v souladu se slibem, který složil. Je povinen účastnit se zasedání zastupitelstva a jiných obecních zasedání a plní úkoly jemu udělené, dále prosazuje obecní zájmy. Zastupitelstvo rozhoduje o veškerých záležitostech, které se týkají chodu obce.

O počtu zastupitelů na další volební období rozhoduje zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů před dnem voleb. Počet zastupitelů se stanovuje dle počtu obyvatel v obci k 1. lednu roku, kdy se konají volby. Zastupitelstvo je povinné vždy zřídit kontrolní a finanční výbor a podmíněně výbor pro národnostní menšiny a osadní, nebo místní výbory.

Zastupitelstvo zcela zásadním způsobem ovlivňuje skladbu ostatních orgánů obce a deleguje na ně danou legitimitu. Usnesení, rozhodnutí i volby jsou platné, hlasuje-li pro ně nadpoloviční většina všech zastupitelů. Pokud se nesejde zastupitelstvo po dobu delší než šest měsíců tak, aby bylo usnášeníschopné, ministr vnitra je oprávněn zastupitelstvo rozpustit. V případě, že poklesne počet zastupitelů obce o více než polovinu, nebo pod pět, a nelze je doplnit náhradníky, zastupitelstvo nesmí rozhodovat

³⁰ G. Kukulová, D. Pfeiferová, *Místní finance v ČR 2018*, 18

³¹ J. Čmejrek, R. Kopřiva, *Základy veřejné správy*, 2007, 46

o majetkoprávních úkonech ani o záležitostech patřících do samostatné působnosti obce. Zastupitelé se schází podle potřeby alespoň jedenkrát za tři měsíce. Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva. To je přístupné veřejnosti a o jeho konání informuje obecní úřad obvyklým způsobem.³²

Počet obyvatel

Počet členů zastupitelstva

Do 500	5-15
Nad 500-3000	7-15
Nad 3000-10000	11-25
Nad 10000-50000	15-35
Nad 50000-150000	25-45
Nad 150000	35-55

Tabulka 1 Zdroj: J. Čmejrek, V. Bubeníček, J. Čopík, Demokracie v lokálním politickém prostoru, 2010, vlastní zpracování

5.4.4 Rada obce

Rada je výkonným orgánem obce, v oblasti samostatné působnosti, který je za svoji činnost odpovědný obecnímu zastupitelstvu. Rada obce je oprávněná rozhodovat jen v mezích zákona. Pokud obce nedisponují radou, její pravomoci jsou svěřeny starostovi obce, kromě činností, které je oprávněno provozovat zastupitelstvo obce. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou a členy rady, kteří jsou současně členy zastupitelstva. Rada má vždy lichý počet členů pět, sedm, devět, případně jedenáct a zároveň nesmí její počet přesahovat třetinu členů obecního zastupitelstva. Rada obce nevznikne v případě, že obec má méně jak patnáct členů zastupitelstva. Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její jednání jsou neveřejná. K platnému rozhodnutí nebo usnesení je třeba nadpoloviční většina všech radních. Ze své schůze, do sedmi dnů od jejího konání, pořizuje záznam, který je podepsán starostou a místostarostou nebo jiným radním (zákon č.128/2000 Sb. o obcích).

- Rada obce připravuje a tvoří návrhy pro jednání zastupitelstva obce a odpovídá za plnění přijatých usnesení.
- Vydává nařízení
- Rozděluje pravomoci
- Zřizování a rušení oddělení a odborů obecního úřadu
- Určení počtu zaměstnanců obecního úřadu
- Přezkoumání opatření v působnosti obecním úřadem
- Územní plánování³³

5.5 Tradiční členění obcí

Obce jsou tradičně rozděleny na obce, městyse a města. Obec se může stát městem, pokud má alespoň 3000 obyvatel, a pokud tak na základě návrhu stanoví předseda

³² J. Čmejrek, V. Bubeníček, J. Čopík, *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, 2010, 37, 39, 41,42, 43, 44

³³ S. Balík, *Komunální politika*, 2009, 72,73, 74,76

Poslanecké sněmovny. Pokud se sloučí dvě nebo více obcí a jedna z nich je městem, vzniká město. Pokud se sloučí dvě a více obcí a ani jedna z nich není městem, ale jedna z nich je městysem, je nově vzniklá obec městysem. V případě oddělení části města, kdy vzniknou dvě, případně i více obcí, nastane situace, že oddělená část obce, které zůstane název obce, zůstane městem. Stejně je tomu i v případě městyse.

Specifickým typem obcí jsou statutární města, která se mohou členit na území, městské obvody, případně městské části. Tyto struktury disponují vlastními orgány místní samosprávy. Statutárním městem se může obec stát pouze dle zákona o obcích č.129/2000 Sb. Jedná se o tyto obce (Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov.³⁴

5.6 Občanská sdružení

Občanská sdružení jsou v obcích nejvíce rozšířeným typem organizací. Umožňují lidem možnost angažování v různých zájmových spolcích. Občanská sdružení jsou zakládána dle zákona č.83 z roku 1990 „O sdružování občanů, jenž upravuje sdružování fyzických a právnických osob. Tento zákon také umožňuje vznik podnikatelských a zaměstnavatelských svazů a zájmových občanských sdružení. Po politickém převratu v roce 1989 byl velký nárůst počtu občanských sdružení. Tento stav lze sledovat v registru, který je v působnosti Ministerstva vnitra ČR. V tomto registru musí být evidována všechna občanská sdružení.³⁵

Rok **zaregistrovaná sdružení**

1990	3879
1991	5487
1992	7899
1993	5761
1994	3128
1995	2723

Tabulka 2 Počet zaregistrovaných občanských sdružení. Zdroj L.Brokl & kol., Reprezentace zájmů v politickém systému ČR, 152, vlastní zpracování

³⁴ J.Čmejrek, V. Bubeníček, J. Čopík, *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, 2010, 39; G. Kukulová, D. Pfeiferová, *Místní finance v ČR 2018*, 17

³⁵ L.Brokl & kol., *Reprezentace zájmů v politickém systému ČR*, 153,154

Charakter sdružení**počet organizací v letech**

	1993	1995	1996
Chovatelé		343	391
Ekologická	114	196	297
Kulturní	737	1 069	1 320
Kultura ducha a těla	258	309	333
Mezinárodní	136	153	172
Misijní a humanitární	166	166	176
Národnostní	98	113	130
Občanská zájmová sdružení	435	1 207	1 428
Odborové a zaměstnavatelské svazy	643	700	747
Pěstitelé	77	94	100
Profesní	358	361	400
Myslivecká sdružení	5 087	5 154	5 197
Sportovní	8 647	10 854	12 213
Studenti, mládež, děti	488	657	824
Podnikatelé (komory)	452	549	587
Školská (sdružení rodičů)	2 412	2 587	2 710
Zdravotnická, zdravotně postižení	346	499	605
Vědecká, odborná	201	214	221
Právní a majetkové rehabilitace	18	19	19
Různé	1 813	2 456	3 084
Celkem	22 765	27 700	30 954

Tabulka 3 Přehled občanských sdružení podle typu činnosti. Zdroj L.Brokl & kol., *Reprezentace zájmů v politickém systému ČR, 152, vlastní zpracování*

5.7 Místní referenda

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu byl parlamentem přijat v prosinci 2003, ve sbírce zákonů vyhlášen 23.ledna 2004 v účinnost vstoupil 1. února 2004. Tento zákon plně nahradil předchozí právní úpravu institutu místního referenda obsaženou v zákoně č. 298/1992 Sb.

Důvodem přijetí nového zákona o místním referendu byly nejasnosti, které nebyly řešeny předchozí právní úpravou. Jednalo se především o postavení přípravného výboru, nemožnost vyvolat místní referendum, prostřednictvím místního zastupitelstva a nedostatečnou soudní ochranu v rámci správního soudnictví.

Výše uvedený zákon stanoví možnost vyhlášení a konání referenda na území obce, města, městské části, městského obvodu a rovněž na území hlavního města Prahy. Právě Praha se v českém právním řádu považuje za obec i za kraj.

Tento zákon se ovšem netýká referenda krajského ani celostátního.³⁶

5.7.1 Oprávnění k hlasování v referendu

Osoby, které mohou v místním referendu hlasovat, musí splňovat tytéž podmínky, které jsou nutné k volbám. Jedná se české občany, kteří dosáhli věku 18 let, a mají na území obce trvalý pobyt, a rovněž o občany jiných států Evropské unie, kteří jsou k pobytu v obci přihlášení. V tomto případě je úprava zákona nad rámec čl. 21 odst. 1 Listiny, nelze však tvrdit, že by byla s ní byla v rozporu, jelikož se jedná o reciproční právo, jelikož občan ČR registrovaný k pobytu v jiné členské zemi Evropské unie je rovněž oprávněn hlasovat ve volbách do místních zastupitelstev a v místním referendu. Stejně tak mohou hlasovat i občané, u nichž nedošlo ke splnění překážek definovaných v §4 zákona, např. zbavení způsobilosti k právním úkonům.

Na rozdíl od voleb do místních zastupitelstev, hlasování v referendu se koná pouze v jednom dni.³⁷

5.7.2 O kterých problematikách lze rozhodovat v referendu

V §6 a §7 zákona jsou upraveny okruhy, o kterých je možno v referendu rozhodovat a o kterých nikoli. Zákon je nakloněn otázkám spadajících do samostatné působnosti obce, ta je upravena v zákoně o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.), respektive v zákoně o hlavním městě Praze. Úpravou zákona nastal velký posun v oblasti územního plánování, které nyní spadá do samostatné působnosti obce a o jejichž otázkách lze vyhlášovat referenda.

Na druhou stranu §7 upravuje otázky, týkající se případů, kdy referendum vyhlásit nelze. Patří mezi ně např. hlasování o místních poplatcích, odvolání starosty, nebo schvalování obecně závazné vyhlášky obce.³⁸

5.7.3 Závaznost referenda

Aby bylo referendum platné je stanovena hranice účasti oprávněných voličů v obci na 50 %. Tato hranice je stanovena z důvodu naprosté závaznosti referenda, jelikož v rozhodnuté věci nemůže obecní zastupitelstvo obce přijmout jiné stanovisko. V případě dělení obce i v případě jakéhokoli posunutí hranic, například sloučením

³⁶ R. Špork, *Místní referenda v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie*, 11

³⁷ R. Špork, *Místní referenda v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie*, 12

³⁸ R. Špork, *Místní referenda v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie*, 17

obcí, vyžaduje zákon pro platnost referenda, aby souhlas vyslovilo více než 50 % všech občanů obce, zapsaných v seznamu voličů. Jedná se o speciální případ vyšší hranice pro platnost referenda.

Vyhlásit a iniciovat referendum je možné ze strany přípravného výboru, nebo ho vyhlásí zastupitelstvo obce, což vedlo ke zvýšení počtu vypsání referend v ČR.

Množství obyvatel konkrétních obcí, kteří se musí podepsat pod návrh přípravného výboru:

- do 3 000 obyvatel.....30 % oprávněných voličů
- do 20 000 obyvatel.....20 % oprávněných voličů
- do 200 000 obyvatel.....10 % oprávněných voličů
- nad 200 000 obyvatel.....6 % oprávněných voličů ³⁹

5.7.4 Okolnosti určující míru úspěšnosti referenda

Michal L. Smith stanovil tyto hypotézy u referend navrhovaných občany:

- Předpokládá se, že navrhovatelé utrpí porážku, pokud jsou v místním zastupitelstvu silné politické strany. Ty hájí svůj politický názor a předloží protiargumenty.
- Roste-li míra nezaměstnanosti v obci, klesají šance předkladatelů. Voliči v obcích s velkou nezaměstnaností upřednostňují ekonomický přínos před ekologickými náklady.
- Velkou šanci na úspěch mají témata týkající se životního prostředí a oddělení obce. Hlasující mají silný pocit místní sounáležitosti a nedůvěry k vnějším vlivům.
- Pokud se kampaně účastní nevládní organizace, je vítězství pravděpodobnější. Silný vliv mají i demografické proměnné, např. velikost populace.⁴⁰

³⁹ R. Špork, *Místní referenda v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie*, 14, 15

⁴⁰ Smith. *Přímá demokracie v praxi a místních referend v ČR*. Praha: ISEA, 2007, 86

6 Územní fragmentace v evropských zemích

6.1 Městské územní slučování v evropských zemích

Během posledního desetiletí se v patnácti evropských zemích objevilo městské územní slučování. V tomto období se ukázal obrovský posun v objasnění vztahu mezi velikostí obce a fungování místních samospráv, stejně tak jako dopad územních reforem na ekonomickou výkonnost a potažmo místní demokracii. Kvazi – experimentální vzory navrhuji řešení místních reforem jako specifické, výzkumné laboratoře, které byly ustanoveny jako důležitá část tohoto trendu. Nicméně jsou tu stále velké mezery ve vědomostech a studiích výsledků, které jsou často bezvýsledné.⁴¹

6.1.1 Co je důvodem územního slučování

Co nám akademické výzkumy říkají o územních reformách? Otázka zní, proč se tyto reformy v některých zemích dějí a v jiných ne. Nedávno se Askim et al. (2016) pokoušel sestavit model a poskytnout předpověď územních reforem za pomoci proměnných jako např. úroveň finančního stresu, urbanizace nebo decentralizace země. Nicméně význam těchto modelů byl poměrně skromný, a předpovědi založené na jejich odhadu byly běžné.⁴²

6.1.2 Ekonomické potíže malých územních jednotek

Značná pozornost politiků i vědců byla věnována mezi-městské spolupráci, která byla pozorována v několika zemích jako realizovatelná alternativa ke slučovací reformě. Omezil jsem se na zmínění jednoho skeptického argumentu vyzdvihnutého nedávnou studií (eg. Pano Puey et al., 2017), která argumentuje, že velmi malé obce nemají kapacitu na založení a vedení dobrovolné spolupráce.

Argumenty prezentované politiky nebo politikými experty, kteří jsou zastánci reforem jsou obvykle založeny na zjednodušených analýzách. V nedávném případě byly srovnávány hodnoty různých ukazatelů pro lokální vládu různých velikostí a byly naznačeny závěry o dopadu velikosti na místní výkon vlády. Nedávná zpráva polského ministra veřejných věcí poskytuje excelentní příklad takového přístupu. Zpráva udává, že i když finanční náročnost na jednoho člověka v menších obcích je větší, sloučení by mohlo vést k větším úsporám. Podobně, nedávná albánská slučovací reforma byla podpořena diagnostikou demonstující, že menší místní správy mají problémy s poskytováním některých služeb například problematika odpadů a jejich možnosti investovat do místní infrastruktury byla značně zanedbatelná ve srovnání s většími obcemi. V tomto případě bylo jednoduchým závěrem, že slučovací reforma by měla značně zlepšit tuto situaci. Obě informace podcenily další faktory, které by mohly

⁴¹ Swianiewicz, P. *If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? - Ten years later. Local Government Studies, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903*

⁴² Swianiewicz, P. *If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? - Ten years later. Local Government Studies, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903*

ovlivnit výkon místní vlády, možná mnohem většího rozsahu než velikost samotná. Například, jurisdikce s nižším počtem občanů jsou často řídce osídleny, což zvyšuje náklady služeb, bez ohledu na jejich velikost (Lin, 2012). Jsou často okrajově osídleny, s chudou dopravní infrastrukturou, která způsobuje horší organizaci poskytování služeb jako například organizace problematiky odpadu. Přístup aplikován ve výše zmíněných vládách ukazuje, že také nejsou odolné vůči dopadu organizačních rozdílů v poskytování služeb různými jurisdikcemi a rozdíly v kvalitě konečného výsledku.⁴³

6.1.3 Vztah mezi územní velikostí a demokracií

Ale co můžou odborníci vykládat politikům o diskutovaných tématech? Prvně – nepřímé spojení s územními reformami, ale velmi důležité vzhledem ke kontextu; zásadní studie nedávno prováděna na vztahu mezi velikostí území a místní demokracií, založena na solidních empirických analýzách vedených ve čtyřech evropských zemích. Autoři aplikovali koncept, aby pozorovali dopad velikosti a dalších proměnných, brali v potaz procedurální pochopení demokracie, a skrze sérii návratných modelů, našli podporu pro jejich hypotézy. Ve stejný čas odmítli protichůdnou hypotézu. Studie značně snižuje již existující mezeru mezi relativně dobře zakořeněné debaty na vztah mezi velikostí a ekonomickou výkonností a mnohem více intuitivně založená analýza debaty o velikosti a místní demokracii.⁴⁴

6.1.4 Dopad územní změny na ceny služeb

Za druhé, což je velmi důležité, několik územních reforem realizovaných v Evropě ve 21. století poskytlo unikátní příležitost pro několik pozorování (vzácných v sociálních vědách) dopad nezávislé proměnné (územních změn) na závislou proměnnou (ceny služeb), které mohou být extrahovány z dopadu na další zasahující proměnné. Několik výzkumníků využilo tuhle příležitost k vytvoření experimentálních schémat analyzující dopad reforem na různé ukazatele. Nejčastěji aplikovanou metodou takovýchto studií je *Rozdíl-v-rozdílu*, ačkoli alternativní vzory jsou příležitostně také využívány. Tyhle velmi zajímavé a relativně nedávné studie stále čekají na systematické meta-analytické shrnutí jejich poznatků. Zde mohu zdůraznit některé ze základních vlastností studií, které naznačují požadavky pro další výzkum.⁴⁵

6.1.5 Pozitivní dopady slučování obcí

Empirické studie dopadu slučovací reforem se zaměřují na rozmanitá témata. Většina z nich se soustředí na ekonomický rozměr místního vládního řízení. Několik studií potvrzuje pozitivní dopad slučování na šetření, ve smyslu administrativních nákladů. Stejným symbolem, Swianiewicz a Lukomska potvrzují vzrůst administrativních výdajů vyplývajících z obecní fragmentace v Polsku. Nicméně, studie

⁴³ Swianiewicz, P. *If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? - Ten years later. Local Government Studies, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903*

⁴⁴ Swianiewicz, P. *If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? - Ten years later. Local Government Studies, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903*

⁴⁵ Swianiewicz, P. *If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? - Ten years later. Local Government Studies, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903*

Luchingera a Stutzera (2002) švédského slučování potvrzuje opačné výsledky. Mezitím, Dánská studie Hansena, Houlberga a Pedersena (2014) shledává, že slučování pomáhá k rovnováze městských rozpočtů. Nicméně, v nedávné studii Swianiewicz a Lukomska argumentují, že na rozdíl od toho, co by lidé očekávali, ve spoustě případů bylo dosaženo podobného efektu díky obecnímu rozdělování. Švédská studie Hanese (2015) potvrzuje, že základní fenomén rozdělování obcí realizující ekonomickou stupnici, ale tento efekt je dotazován Shapem a Karstenem (2015) a jejich přezkoumáním holandskými studiemi. Nakonec, Steiner a Kaiser (2017) analyzují dopad spojování na kvalitu místních obecních služeb, hledá důkazy zlepšení pro některé služby, ale pro některé tento proces nemá efekt.

Co je pozoruhodné ve stávajících studiích dopadu územních reforem je jejich geografický vliv. Reformy v severských zemích, obzvláště v Dánsku, jsou zřejmě nejvíce komplexně zkoumány. V širším pohledu, téměř všechny studie citované výše se soustředí na severo-západní Evropu (Dánsko, Finsko, Norsko, Švédsko, Holandsko, Německo, Švýcarsko a Rakousko). Nejsou žádné rovnocenné studie zkoumající územní reformy v jižní nebo východní Evropě (kromě velmi nedávné studie územního rozdělování v Polsku).

Z citovaných publikací víme poměrně velké množství informací o výsledcích spojení obcí, ale výzkum obráceně zahájených spojení místní vlády je více vzácné. Tato mezera má širší teoretický význam. Někdo by se mohl ptát, jestli výsledky rozdělování jsou odrazem důsledků spojení, která byla dosud více zkoumána. Pozitivní odpověď by posílila argument, že na velikosti opravdu záleží. Pokud není souměrnost, mohl by někdo spekulovat, jestli se trendy zaznamenané studiemi o územních spojení vztahují ke všem bezvýznamným faktům o změnách. Byly předneseny pouze příklady relevantních studií, ale dokonce i tyto příklady demonstrují, že základem empirických vědomostí se posledním desetiletím dramaticky rozšířily. Nicméně, výsledky stále nejsou přesvědčivé. Existují dominantní názory, ale vždy se najdou výjimky. Ke shrnutí, jsou stále vážné pochyby o tom, jestli je územní fragmentace opravdu problém, a dokonce více pochyb existuje o možnosti sloučení. Lepší, alternativní formulace obsahu kdy, kde a za jakých okolností to může být řešením.

Dalším závěrem je, že vzhledem k nákladnosti výzkumu, který byl již proveden, je stále mnoho ke zkoumání, a-to ve smyslu nových empirických testování i ve smyslu nastínění srovnávacích závěrů z existujících výzkumů. Obzvláště hodnotný přínos by mohlo mít porovnání implementovaných reforem mezi jednotlivými státy za odlišných skutečností.⁴⁶

6.2 Účinky komunálních fúzí ve Finsku

Můžeme se například podívat na účinky výdajů na komunální fúze ve Skandinávii, konkrétně ve Finsku v letech 1970 až 1981. Byly shromážděny údaje o dvojicích obcí,

⁴⁶ Swianiewicz, P. *If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? - Ten years later. Local Government Studies*, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903

kteře se po roce 1970 spojily, a porovnaný s podobnými obecními páry, kteře zůstaly nezávislé s využitím charakteristik z let bezprostředně před fúzí. Byly shledány změny ve výdajích na hlavu po fúzi v obcích, kteře se spojily s obcemi, kteře zůstaly ve stejném období nezávislé. Výsledky ukazují, že komunální fúze nevedly k nižším výdajům na hlavu. Ve většině výdajových kategorií se výdaje na obyvatele ve sloučených obcích zvýšily více než ve srovnávací skupině. Výdaje na hlavu se snížily pouze v kategorii všeobecné administrativy; tento pokles byl však mnohem menší než nárůst výdajů v jiných kategoriích. V prvních letech fúzí, lze zvýšení výdajů vysvětlit přechodnými náklady, jako je akvizice nových technologií, renovace stávajících zařízení a vzestupná harmonizace mezd a platů. Je však zarážející, že i deset let po sloučení byly výdaje ve sloučených obcích stále vyšší ve srovnání s podobnými obcemi, kteře se rozhodly zůstat nezávislé.

V této studii byly analyzovány dopady finských komunálních fúzí na výdaje. Empirické výsledky jsou založeny na srovnání výdajových změn ve sloučených obcích a obcích, kteře měly podobné charakteristiky, ale zůstaly nezávislé. Hlavním přínosem této metody bylo, že jsme byli schopni izolovat účinky fúzí od ostatních faktorů, kteře ovlivnily výdaje. Podle výsledků zvětšení velikostí obcí, sloučením dvou malých obcí, nesnížilo výdaje místní samosprávy. Výdaje na obecnou správu na hlavu se snížily, ale to mělo jen malý vliv na celkové výdaje. Zároveň se zvýšily výdaje v klíčových výdajových kategoriích, jako je vzdělávání a zdravotní péče. Částečným vysvětlením těchto výsledků může být i to, že státní dotace obcím byly v průběhu tohoto období téměř zcela založeny na odpovídajících dotacích. Obce neměly velké možnosti k omezení svých výdajů po fúzích, kdy stát vždy pokrýval část svých výdajů. Zdá se, že obce využily dodatečné dotace, stejně jako úspory dosažené v administrativě, na nové výdaje. Součet dodatečných grantů a úspor ve správních nákladech však činil méně než pětinu nárůstu celkových provozních výdajů, kteřý byl zjištěn. Zbytek zvýšení výdajů byl zřejmě financován akumulací většího dluhu. To bylo možné, protože ve Finsku nebyly obecní půjčky přísně omezeny fiskálními pravidly. Důležitou námitkou ve studii bylo, že nebylo možné měřit změny v dostupnosti nebo kvalitě služeb. Proto není jisté, do jaké míry lze dané výsledky vysvětlit zlepšením služeb, jako je otevření nových škol nebo středisek zdravotní péče. Stejně tak není zjištěno, zda obce po fúzích zlepšily kvalitu svých služeb – například snížením počtu tříd nebo najímáním více zdravotních sester a lékařů. Stejně pravděpodobné je však to, že tato fakta lze vysvětlit trvalými problémy při zefektivnění obecních organizací po fúzi. Zaměstnanci obcí mají často značnou politickou moc v procesu fúze a k provedení tohoto procesu je nutné vyjednávat mezi zájmovými skupinami. To vše může způsobit nepokoje v obecní organizaci. V každém případě tyto výsledky naznačují, že fúze neposkytují snadné řešení hospodářských problémů veřejného sektoru na místní úrovni.⁴⁷

47

https://www.researchgate.net/profile/Antti_Moisio/publication/272795680_The_Impact_of_Municipal_Mergers_on_Local_Public_Expenditures_in_Finland/links/59b10b8c458515a5b488fc58/The-Impact-of-Municipal-Mergers-on-Local-Public-Expenditures-in-Finland.pdf

7 Praktická část práce

7.1 Prostějovsko a jeho obce

Prostějov

 statutární město

Okres Prostějov se nachází na jihozápadě Olomouckého kraje a jeho vznik se datuje k 11. dubnu 1960. Prostějov je statutárním městem a je obcí s rozšířenou působností. Prostějovský okres se nachází v samém středu Moravy, přičemž sousedí s okresy Olomouc, Přerov, Vyškov, Blansko, Svitavy a Kroměříž. Jelikož se Prostějovsko rozkládá na úrodné ploše Hané, dominuje zde zemědělský průmysl. V minulých letech dominoval textilní průmysl, ten ovšem v současnosti značně uvažá. V současné době je významný strojírenský a potravinářský průmysl.⁴⁸

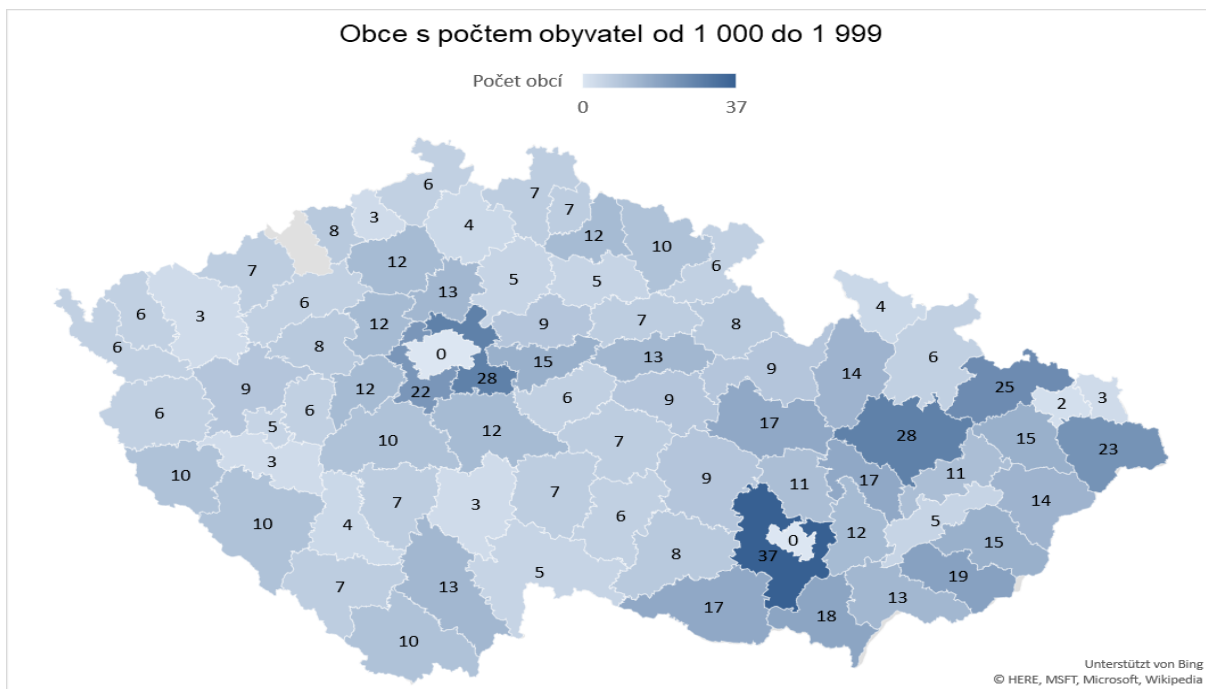
7.1.1 Základní informace o okrese Prostějov

Prostějovský okres má 108 646 obyvatel a hustotu osídlení 139,8 obyvatel/km². Rozloha okresu činí 777,32 km², přičemž 70 % tvoří orná půda a 20 % tvoří lesy. Okres Prostějov tvoří 97 obcí z toho je 5 měst a 6 městysů.

Administrativně se okres Prostějov dělí na dva správní obvody Prostějov a Konice a ty se dále člení na tři správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem Prostějov, Konice a Němčice nad Hanou. Největším městem okresu je Prostějov, který disponuje 44 000 obyvatel. Ostatní obce nemají ani 3 000 obyvatel.⁴⁹

⁴⁸ <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/o-meste/>

⁴⁹ <https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/o-meste/>

Obrázek 2 Obce s počtem obyvatel od 1 000 do 1999. Zdroj: Malý lexikon obcí podle krajů, okresů s počtem obyvatel

Okres Prostějov čítá celkem 75 obcí, ale s počtem obyvatel od 1 000 do 1999 je 17 obcí, což ho řadí na 9 místo z celkového počtu okresů v České republice této kategorie. Právě do této kategorie se řadí obce Držovice a Mostkovice, které se odloučily od Prostějova. Z výše uvedené mapy dále vyplývá, že nejvíce obcí s výše uvedeným počtem obyvatel se nachází právě na Moravě a ve Středních Čechách.

ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ OKRESU PROSTĚJOV - STAV K 1.1.2016

Obrázek 3 Mapa okresu Prostějov, zdroj:

<https://www.czso.cz/documents/11276/17838488/Prost%C4%9Bjov.png/afd33841-534a-4e21-9489-4f7e40d90187?version=1.1&t=1478262553305>

7.1.2 Prostějov po sametové revoluci

Po politickém převratu roku 1989 se obyvatelé Mostkovic rozhodli pro opětovné osamostatnění obce. V roce 1990 se v obci konalo místní referendum občanů, ve kterém se 96 % občanů Mostkovic (při 80% účasti) rozhodlo pro oddělení obce od města Prostějova. V 90. letech a po roce 2000 sílila značná nespokojenost obyvatel

obce Držovice a obce Vrahovice. V obou těchto městských obvodech sílila snaha o opětovné osamostatnění a oddělení od města Prostějov. Od občanů těchto sídel, zněla stále častěji kritika pro nedostatečnou míru investic, přehlížení ze strany představitelů města a malá možnost ovlivnit dění. Představitelé města naopak argumentovali tím, že do těchto částí se má v budoucnu investovat. V roce 2006 se Držovice po referendu osamostatnily, Vrahovice v současnosti zůstávají částí Prostějova.

7.1.3 Oddělení obcí na Prostějovsku roku 1990

V tomto roce v okrese Prostějov došlo dle ustanovení § 16, odst. 2 zákona č. 36/60, o územním členění státu a vytvoření nových obcí k návrhu na vytvoření nových obcí. Návrh byl předložen Okresnímu národnímu výboru v Prostějově prostřednictvím vnitřních věcí Krajského národního výboru. Týkal vytvoření obcí a zabezpečení realizace všech náležitostí vyplívajících z vyhlášky č. 97/61 Sb. O názvech obcí, označení ulic a číslování domů. 30.8.1990 bylo na základě souhlasu občanů a příslušných orgánů Národních výborů schváleno podle výše uvedeného paragrafu vyčlenění těchto obcí:

- Vyčlenění obce Vitčice ze společného NV pro obce Vrchoslavice, Srbice a Vitčice
- Vyčlenění obce Zdětín ze společného NV pro obce Ptení, Stínava a Zdětín
- Vyčlenění části Březsko z obce Konice
- Vyčlenění části Mostkovice z obce Prostějov
- Vyčlenění části Ochoz z obce Konice
- Vyčlenění části Budětsko z obce Konice
- Vyčlenění části Dětkovice z obce Určice
- Vyčlenění části Skřípov z obce Brodek u Konice
- Vyčlenění části Koválovice-Osičany z obce Tištiny
- Vyčlenění části Háčky z obce Bohuslavice
- Vyčlenění části Polomí z obce Bohuslavice
- Vyčlenění části Raková u Konice z obce Bohuslavice
- Vyčlenění části Rakůvka z obce Bohuslavice⁵⁰

Od roku 1990 po sametové revoluci docházelo na Prostějovsku, potažmo v celém tehdejší Československu k zásadním změnám v důsledku privatizací, restitucí a přeměně tržního prostředí v průmyslovém odvětví. Také byl zaznamenán útlum zemědělství, postupným snižováním státních dotací. Nedílnou součástí politických změn byla po roce 1989 reforma územní veřejné správy, jejímž prvním krokem, bylo

⁵⁰ Zázpis z mimořádného 21. pléna Okresního národního výboru v Prostějově 30.8.1990

ustavení obecního zřízení, které garantuje samosprávu autonomní administrativní jednotky, obce, což vedlo k odloučení celé řady obcí na malé samostatné jednotky.

V tomto období se na Prostějovsku spontánně rozpohyboval proces odlučování malých obcí, přičemž nemalý počet obcí se během krátké doby přeformoval do samostatných celků. Hnacím segmentem tohoto procesu byla touha místních obyvatel opět získat autonomii, kterou v minulosti obec disponovala. Minulé slučování obcí má svou historii v poválečném Československu a následně v období komunismu. Znovu získaná samostatnost obcí, vyžadovala určení místních elit, která musela vzejít z místního, obecního obyvatelstva a reprezentovat demokratickou legitimitu místní veřejné správy.

Na druhou stranu přinesl vznik převážně malých obcí řadu problémů. Malé obce poměrně často nedisponují odpovídající organizačními schopnostmi, případně lidskými zdroji. Tento stav je problematický, jelikož je nezbytně nutné realizovat různé projekty v obcích, klíčových pro uspokojivé životní podmínky místních obyvatel.⁵¹

⁵¹Z. Vajdová, D. Čermák, M. Illner, *Autonomie a spolupráce*, 11,12

8 Popis a historie obce Držovice

DRŽOVICE

Obrázek 4 Znak a vlajka Držovic. Zdroj: <https://www.drzovice.cz/>

Držovice jsou starobyrou obcí s archivně doloženými dějinami spadajícími do 12. století. Již z roku 1141 pochází první písemná zmínka o ní ze zakládací listiny olomoucké kapituly, která zde vlastnila pozemek o rozloze dvou popluží. Původní název byl Dirsoucich, který dle pověsti vznikl po tragické události v sousedních Vrahovicích. Odtud pachatel trestného činu prchal směrem na západ do vesnice, kde byl následně zadržen, na což tato vesnice dostala název Držovice. Ovšem podle jazykovědce Františka Kopečného je uvedeno, že název obce pochází od slova drž, což znamená lidé, kteří k ní patří, dle autora „ves držovných lidí“. Roku 1365 se stal vlastníkem Držovic jistý Budislav. V roce 1368 Oneš z Držovic prodal Lobkovi z Prus společně s Markvartem a Adamem z Dobromilic poplužní dvůr, dva lány polí, dvě chalupy a půl krčmy, čímž se jeho majetek tvrz, mlýn, les, rybník a ovocné zahrady ještě rozrostl. Roku 1398 dědictví po Lobkovi z Držovic koupil Ješek Puška z Kunštátu a následně koncem 15. století získal značnou část Držovic Jan Heral z Kunštátu, který byl vlastníkem Plumlovského panství. Další osobou, která se stala majitelkou obce je Johanka z Kravař a Plumlova, která obci dala právo odúmrťí. Vlastní znak a pečeť získala obec Držovice roku 1571 od tehdejšího majitele Vratislava z Perštejna, tyto se však do současné doby nedochovali. Držovice historický znak užívají společně s vlajkou od roku 2009, kdy byla obnovena samostatnost obce, oddělením od města Prostějov 1. července 2006.

Dochované písemnosti z roku 1590 dodávají informace o obchodech, obyvatelstvu či velikosti obce. V Držovicích žili dva majitelé velkých gruntů, 37 sedláků, 16 zahradníků, 3 podsedníci a jeden chalupník. V obci byly dva mlýny a dvě krčmy, které byly místními

velkou měrou využívány. V této době byly Držovice největší obcí Plumlovského panství, současně velmi bohatou lokalitou a výhodným zbožím, na kterém se dalo velmi dobře zbohatnout. Proto bylo v roce 1599 toto panství odkoupeno hejtmánem Markrabství moravského Hoachimem Haugvic z Biskupic, čímž došlo ke spojení s Vrahovicemi a Kralicemi a vytvoření kralického panství, které bylo až do roku 1948. Žilo zde 2336 obyvatel. V tomto období značně prosperovala nejen rostlinná s živočišná výroba, ale byl zde chov koní a hovězího dobytka, vepří, husy, kozy a dařilo se i zušlechťování dobytka dovozem býků ze Švýcar. V tuto dobu bylo velice málo řemeslníků, jen ty nejnnutnější obory jako jsou kováři, nebo krejčí. K dispozici byli ranhojiči a čtyři porodní asistentky.

Obec Držovice s počtem obyvatel 1445, se nachází v těsné blízkosti okresního města Prostějov a necelých 20 km od krajského města Olomouc. Významnou událostí ze současnosti Držovic je jejich osamostatnění, k němuž došlo 1. července 2006 na základě referenda občanů. Od r. 1950, kdy byly Držovice připojeny k městu Prostějov, se proces připojení a osamostatňování ještě několikrát opakoval. S městem Prostějov sousedí na bývalé císařské silnici do Olomouce (na trase Vídeň – Varšava) a dále vede kolem obce rychlostní silnice D 46 (Ostrava – Brno).⁵²

Obrázek 5 Držovice. Zdroj: <https://www.drzovice.cz/>

⁵² <https://www.drzovice.cz/obec/informace-o-obci/>

8.1 Období před a po referendu v obci Držovice

V Olomouckém kraji v místní okrajové městské části Prostějova, zvané Držovice, proběhlo v roce 2004 referendum, kde občané rozhodli o oddělení této části od města. K volbám se dostavilo 70 procent voličů. Držovice se staly druhou částí obce Prostějov, která opustila toto město. První tak učinila v roce 1990 obec Mostkovice. V té době měla obec Držovice 1015 oprávněných voličů a k volbám se dostavilo 715 obyvatel, z toho 556 obyvatel bylo pro osamostatnění Držovic a 155 obyvatel bylo pro zachování současného stavu, 3 hlasy byly neplatné 1 občan se zdržel hlasování.

8.1.1 Návrh na konání referenda v Držovicích

Održení Držovic požadovala většina lidí. Celou akci iniciovalo Občanské sdružení Držovice, pod vedením pozdější starostky obce Blanky Kolečkářové. Dalšími členy místní občanské iniciativy byli Zdeněk John, Jaroslav Studený (současný starosta Držovic) a Tomáš Váňa. Voleb se zúčastnili občané všech věkových kategorií, jak senioři, tak i lidé velmi mladí. Důvodem održení této části Prostějova, byly neustálé spory s prostějovskou radnicí. Dle vyjádření bývalé starostky Blanky Kolečkářové byla v Držovicích velmi špatná infrastruktura, špatné komunikace, rozkopané chodníky, žádné dětské hřiště apod. Krátce na to Držovice založily Občanské sdružení, aby nutily radnici k většímu zájmu o tuto místní část, ale jejich aktivity vyšly většinou na prázdno.

Proti těmto tvrzením se ostře ohrazoval tehdejší starosta Prostějova Jan Tesař, který tvrdil, že se město o tuto část stará dobře a argumentoval zpracovanou projektovou dokumentací pro infrastrukturu v Držovicích za 750 tisíc korun, dále poukazoval na rekonstrukci kaple za 2,2 miliony korun a opravu hasičské zbrojnice za 2 miliony korun.

Odůvodnění návrhu členů místního občanského sdružení v Držovicích:

- Ode dne, kdy byla obec Držovice přidělena k městu Prostějov, byl od zastupitelstva města minimální zájem o tuto okrajovou lokalitu Držovice. Jedná se především o stránku investic a zlepšování životního prostředí.
- O záměrech v plánech, které se týkají části Držovice se občané dozvídají z tisku, když je vše schváleno a občanům dáno na vědomí.
- Perspektivy rozvoje a budování části Držovice nejsou téměř žádné (kanalizace, oprava elektrifikace, rozvod plynu do všech částí Držovic, oprava chodníků a komunikací).

Neřešené problémy se neustále prohlubují a čím dál více znepríjemňují životní podmínky občanům Držovic. Proto se občané domnívali, že nastal nejvyšší čas, aby vzniklé nedostatky a problémy řešili jako samostatná obec.

Okolnosti pro vyhlášení referenda:

- Přetížení ranních spojů autobusové dopravy. (*Městem bylo sděleno, že to berou na vědomí*).

- Úsilí o provedení sond na zjištění stavu a složení skládky v cihelně. – *(Městem bylo sděleno, že je to zbytečné, jelikož se jedná o soukromý majetek).*
- Doposud neprovedené opravy havarijních stavů chodníků, komunikace, veřejného osvětlení, prostor hasičské stanice, rekonstrukce autobusových zastávek.
- Neustálé odkládání hydrologického průzkumu místního hřbitova v Držovicích.
- Po povodních nedošlo k úpravě koryta řeky Romže, ani přilehlé cesty.
- Dále informace radnice Prostějova o tom, že pokud se část Držovic oddělí, nebude do Držovic zajišťovat autobusová doprava a kolik se bude doplácet na zajištění autobusové dopravy. Pokud bude počítáno s částkou 224,- Kč na jednoho občana při zachování dvaceti spojů denně, dotace činí od KÚ Olomouc 90 %. Zbytek max. 500 tis. Kč by byla částka, kterou uhradí obec.
- Zákaz proti výstavbě bigbordu v Držovicích poblíž dálnice
- Stížnost na zveřejněné články v týdeníku TV TÝDEN, Blanka Kolečkářová nosila osobně reakce na tyto články do redakce, ale nebylo možno se k reakcím města, uvedených v tomto týdeníku vyslovit a reakce občanů Držovic nebyla nikdy zveřejněna.
- Po oddělení obce Držovice, bude dle aktérů přínosem pro všechny občany obce, i když se bude jednat o obec malou a nedosáhne na dotace EU. Ale jsou i jiné zdroje, které finančně podporují malé obce při investičních akcích.
- Dle vyhlášky města není možno v části Držovice venčit psy, jelikož město na tuto část zapomnělo a nevymezilo místa tomu určená.
- Jelikož byly nefunkční hydranty na ul. SNP muselo se při požáru hasit pomocí věder.
- Město neprojevuje zájem o tuto část celý rok a na výzvu k zástupcům města o uskutečnění schůze, bylo sděleno, že ji mají uspořádat Držovice a je pozvat.
- Jednání o rozpočtu města Prostějov na rok 2005 se koná za zavřenými dveřmi. O jeho zveřejnění se má počkat až do výsledku referenda v Držovicích.
- Svoz odpadu bude nedále zajištěn. Pokud se obci podaří zajistit třídění odpadu, je možnost zajištění dotací.
- Majetkem obce je dle informací mateřská školka, pošta, hasičská zbrojnice. Pokud by obec budovala nové prostory má nárok na 100 % dotaci.
- Hranice obce Držovic by byla stanovena: trať Vrahovice, křižovatka k Háji, vysílač, cesta Smržice, Dubany, cesta pod dálnicí – polní cesta Pískovec, Doly.
- Pro informovanost občanů bylo požádáno město o povolení umístit nástěnek po obci, bylo sděleno, že až v listopadu.

Blanka Kolečkářová také v dokumentu uvedla, že bylo nutností v první řadě zjistit jak náročné po finanční stránce, tak i po administrativní stránce bude osamostatnění obce Držovice. Pro získání těchto informací se zástupci obce rozhodli navštívit Krajský úřad v Olomouci, kde získali maximum informací o možnostech příjmů osamostatněné obce, jak daňových, tak o dotačních možnostech. Po oddělení Držovic od Prostějova by činily daňové příjmy Držovic,

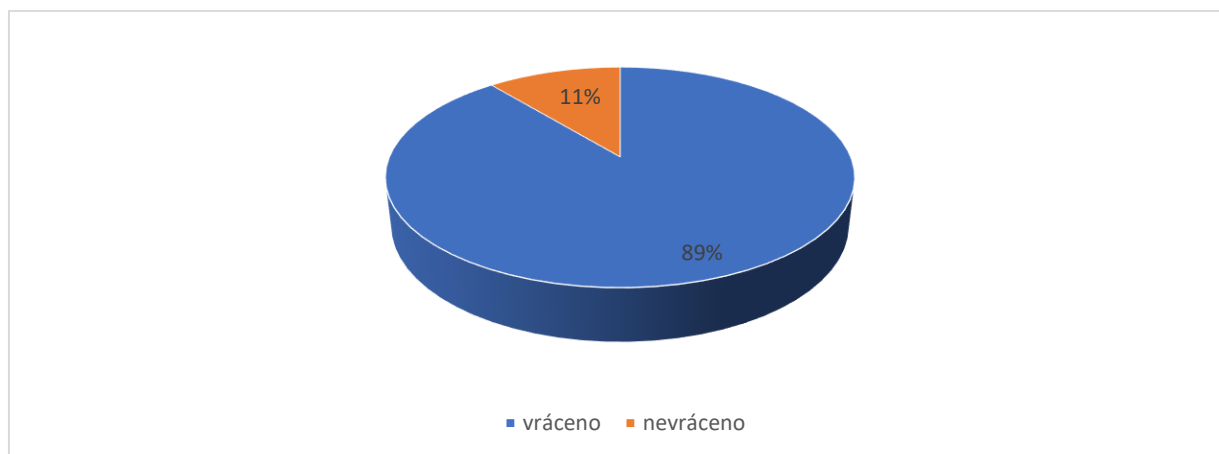
dle vyjádření starosty města v týdeníku PV TÝDEN ze dne 3.3.2004 10 mil. 307 tisíc na rok. Tyto uvedené příjmy pokryjí veškeré náklady, spojené s chodem nově vzniklé obce Držovice na Moravě.⁵³

8.1.2 Výsledky průzkumu veřejného mínění Držovic červen 2004

Rozdaných dotazníků	418		
Vyplněných dotazníků	373		
Nevrácených dotazníků	45		
	Ano	Ne	Neví
1. Jste spokojeni, jak městský úřad Prostějov řeší problémy Držovic	1	366	6
2. Jste spokojeni s investicemi plynoucími z městského rozpočtu do Držovic	5	361	10
3. Domníváte se, že je nutno investovat do rozvoje Držovic	347	16	16
4. Myslíte si, že jedním z řešení je osamostatnění se Držovic	339	22	12
5. Jak dlouho chcete čekat, než začne svoje sliby město plnit			
Méně než rok	26		
1 rok	271		
5 let a více	20		
Nevyjádřilo se	56		

Tabulka 4 Výsledky průzkumu veřejného mínění Držovic červen 2004. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

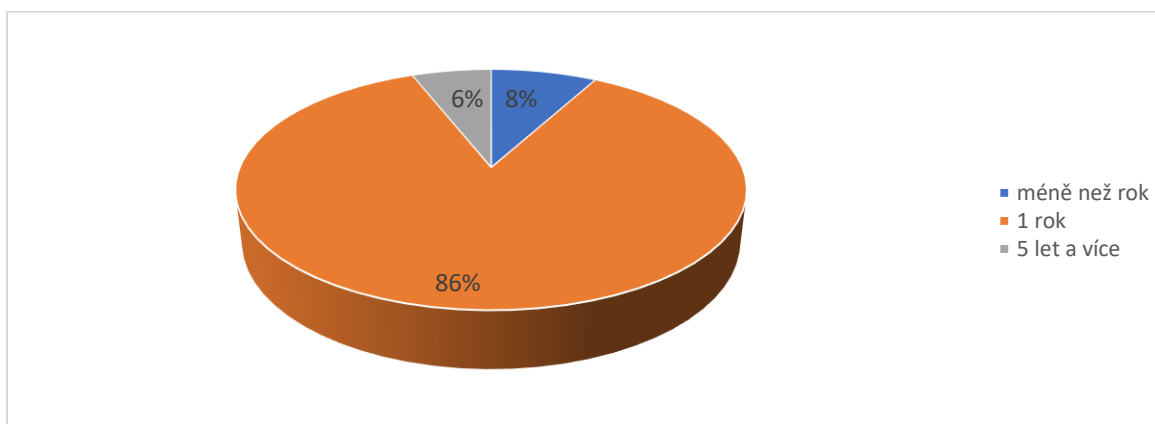
Celkem rozesláno 418 dotazníků

Graf 2 Počet dotazníků. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

⁵³ Návrh na konání referenda MÚ v Prostějově 19.8.2004, dokument obce Držovice

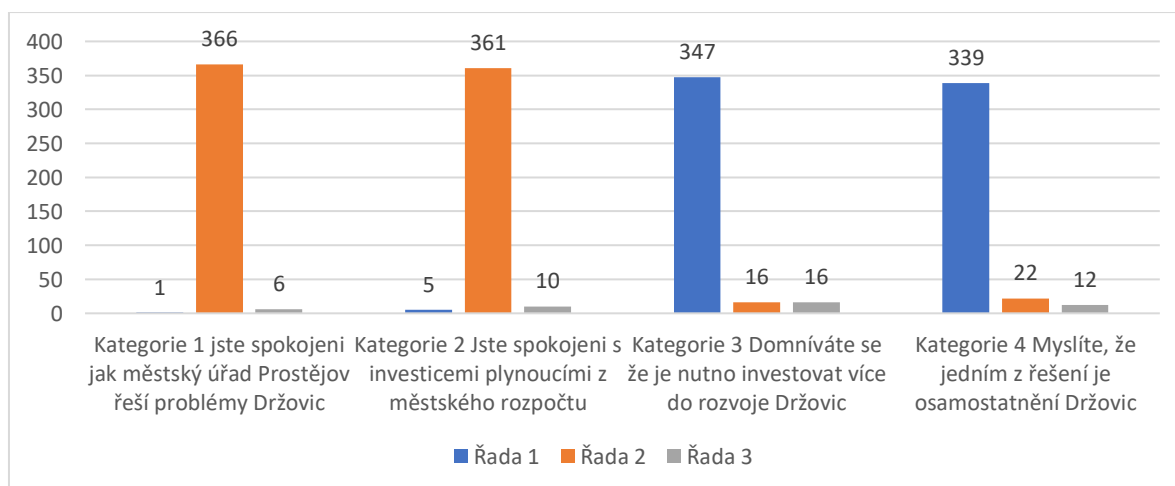
Jak dlouhou dobu chtějí obyvatelé Držovic čekat, než město začne sliby plnit

Graf 3 Jak dlouhou dobu chtějí obyvatelé Držovic čekat, než město začne sliby plnit. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004

Průzkum červen 2004 – spokojenost obyvatel Držovic

Řada 1 (ano) Řada 2 (ne) Řada 3 (nevím)

Graf 4 Spokojenost obyvatel Držovic. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

Průzkum byl organizován a proveden před uskutečněním místního referenda iniciativou Občanského sdružení Držovic, pod záštitou pozdější starostky obce Blanky Kolečkářové.⁵⁴

8.1.3 Návrh na rozdělení části města Prostějova

Návrh na oddělení Držovic od města Prostějov byl vytvořen dle § 22 zákona 128/2000 Sb., o obcích. ve znění pozdějších předpisů.

1. Oddělení části obce se datuje ke dni 1.1.2007 dle platného zákona o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů § 22 odst. 2 písm. a). V době návrhu probíhal schvalovací proces novely tohoto zákona v parlamentu České republiky, v případě schválení mělo dojít k oddělení k 1.1.2006.

⁵⁴ Spis obce Držovice, referendum 2004

2. Dalším bodem je vymezení území nově vzniklé obce po oddělení části obce výčtem jejich katastrálních území včetně příslušných mapových podkladů dle
3. Počet občanů ke dni podání návrhu dle § 22 odst. 2 písm. d) zák. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Počet obyvatel v obci Prostějov celkově a počet části obce Držovice k 10.1.2005

	celkem	muži	ženy
Držovice	1233	614	619
Prostějov	47 163	22 432	24 731

Graf 5 Počet obyvatel v obci Prostějov celkově a počet části obce Držovice k 10.1.2005. Zdroj: <http://www.iprostejov.cz/cz/p/soud-mezi-prostejovem-a-drzovicemi-bude-pokracovat-navrh-drzovic-neuspel/>, vlastní zpracování

4. Rozdělení majetku včetně finančních prostředků, ostatních práv a závazků, právnických osob a organizačních složek obce dle § 22 odst. 2 písm. c) zák. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Taktéž podíl akcií ve vlastnictví města Prostějov. Dále podíl z prodeje akcií JME a JMP v poměru 2,62 %. Vyplacení finanční náhrady za zanedbání majetku a za jeho havarijní stav, dle podaných stížností občanů, které byli potvrzené starostou města Prostějov.
5. Rozdělení výnosu daní v poměru počtu obyvatel původní a nově vzniklé obce do doby, než bude stanoveno procento, kterým se na výnosech daní podílí nově vzniklá obec dle § 22 odst. 2 písm. e) zák. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Rozdělení výnosů daní do doby, než bude stanoveno procento, kterým se na výnosech podílí nově vzniklá obec je 2,62 % z výnosu města Prostějov.⁵⁵

Tento návrh byl předložen Občanským sdružením Držovic pod vedením pozdější starostky Blanky Kolečkářové zastupitelstvu města Prostějov a tehdejšímu starostovi Janu Tesařovi. V danou dobu zastupitelstvo Prostějova, potažmo starosta Jan Tesař s návrhem Občanského sdružení (především majetkovým vyrovnáním) naprosto nesouhlasilo a celá záležitost dospěla až k soudnímu sporu. Přesto, že nakonec prostřednictvím místního referenda došlo k oddělení Držovic, soudní spory se vedly několik dalších let.

Finanční prostředky k 31. 12. 2004 Prostějova

Základní běžný účet	212 765 715, 65,- Kč
Sociální fond	414 636,62,- Kč
Fond rozvoje bydlení	6 239 395, 65,- Kč
Depozitní účet	11 561 632, 96,- Kč
Účet vedlejší hospodářské činnosti	888 901, 80,- Kč
Hotovostní účet cenných papírů	770 908, 60,- Kč
Finanční prostředky celkem	232 641 191, 29,- Kč

⁵⁵ Návrh na konání referenda MÚ v Prostějově 19.8.2004

Tabulka 5 Finanční prostředky k 31. 12. 2004 Prostějova. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

Finanční investice na základě portfolia KB a.s. k 31. 12. 2004

Dlužné cenné papíry v obchodování	54 326 156,88,- Kč
-----------------------------------	--------------------

Tabulka 6 Finanční investice na základě portfolia KB a.s. k 31. 12. 2004. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum, 2004, vlastní zpracování

Akcie města Prostějov 31. 12. 2004

Vodovody a kanalizace Prostějov, a.s.

Zaknihované akcie	186 723 000,- Kč
Listinné	136 880 000,- Kč
Akcie celkem	323 603 000,- Kč

Tabulka 7 Akcie města Prostějov. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

Akcie České spořitelny, a.s. zaknihované	7 770 000,- Kč
Akcie FTL, a.s. listinné	6 731 000,- Kč

Tabulka 8 Akcie města Prostějov. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

Podíl města Prostějov v akciových společnostech

Vodovody a kanalizace a.s.	73 %
Dopravní společnost FTL a.s.	10 %
Domovní správa Prostějov s.r.o.	100 %
Technické služby Prostějov s.r.o.	100 %
Lesy města Prostějova s.r.o.	100 %

Tabulka 9 Podíl města Prostějov v akciových společnostech. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

Vyčíslení nákladů na havarijní stav v Držovicích dle stížností občanů

Chodníky	2 790 000,- Kč
Vozovky	24 712 000,- Kč
Osvětlení	465 000,- Kč
Prostor hasičské zbrojnice	330 000,- Kč
Zastávky MHD	210 000,- Kč

Tabulka 10 Vyčíslení nákladů na havarijní stav v Držovicích dle stížností občanů. Zdroj: Spis obce Držovice, referendum 2004, vlastní zpracování

Tyto náklady na havarijní stavy byly vyčísleny prostřednictvím odborného posudku. Znalecký posudek byl vyžádán Občanským sdružením Držovice. Jedná se o komodity, které byly již delší dobu v havarijním stavu a ze strany místních občanů směřovala na adresu města celá řada stížností.

8.1.4 Majetek města v části Držovice k 31. 3. 2005

	Název	množství	Kč	
Budovy, stavby:	<i>Ul. SNP 423- hasičská zbrojnice</i>		2 253 937	
	<i>Ul. Pod školou 399/4a Mateřská škola</i>		5 606 278	
	<i>Ul. SNP 71/37 - pošta</i>		365 799	
	<i>Ul. SNP 38/36 Základní škola</i>			
	<i>Ul. SNP - kaple</i>		2 297 845	
	<i>Za Olomouckou ul. – kaple Sv. Floriána</i>		698 353	
	<i>Ul. Svadůvky 153/15</i>		339 799	
	<i>Autobusové čekárny</i>		16 910	
	<i>Točna autobusů v ul. SNP</i>		808 500	
	<i>Chodníky</i>	3 732 bm	765 137	
	<i>Veřejné osvětlení dle pasportu</i>	116 stožárů	736 533	
	<i>Dětské hřiště v ul. M. Gorkého</i>		388 406	
	<i>Významné předměty – pomníky mříže</i>	7 ks	140 652	
	<i>Hřbitov p. č. 513/</i>	2 949 m ²		
	<i>Komunikace ul. Dr. Mičoly</i>		1 273 679	
	<i>Komunikace I. Třídy – Olomoucká ul.</i>	1 336 bm		
	<i>Komunikace III. Třídy – zbývajících ul.</i>	5 069		
	Pozemky:	<i>Pozemky dle LV 10001 v k.ú. Držovice</i>	425 228 m ²	50 421 519
		<i>Z toho:</i>		
<i>Louky</i>		6 447 m ²		
<i>Orná půda</i>		119 527 m ²		
<i>Ostatní plochy</i>		284 379 m ²		
<i>Ovocné sady</i>		2 555 m ²		
<i>Zahrady</i>		9 402 m ²		
<i>Zastavěné plochy a nádvoří</i>		2 910 m ²		
Movítý majetek:	<i>Vybavení Sboru dobrovolných hasičů</i>		497 434	
Za položky:	<i>Stavby</i>		16 669 458	
	<i>Pozemky</i>		50 421 519	
	<i>Movítý majetek</i>		497 434	
Majetek celkem:			67 588 412	

Tabulka 11 Majetek města v části Držovice k 31. 3. 2005. Zdroj: Návrh na konání referenda MÚ v Prostějově 19.8.2004, vlastní zpracování

Ve výše uvedeném dokumentu jsou uvedeny veškeré komodity jak hmotné, tak i nehmotné, které jsou majetkem města Prostějova a jsou součástí okrajové části Držovice.

8.1.5 Soudní rozepře při finančním vyrovnání

Dle vyjádření Blanky Kolečkářové důvodem rozepře je částka deset milionů, které Držovice požadovaly v rámci majetkového vypořádání s Prostějovem. Tuto částku, město odmítlo vyplatit a podalo návrh na mimosoudní vyrovnání ve výši 2,9 milionu, což ovšem obec Držovice neakceptovala a neprodleně předložila vlastní návrh. Blanka Kolečkářová zaslala vedení Prostějova návrh, kde uvedla, že požaduje místo deseti

milionů necelých pět, čímž značně slevila z požadavků na majetkové vyrovnání s Prostějovem. Místo původních pěti milionů navrhla proplatit jen třetinu částky, ale Prostějovští zastupitelé její vstřícný krok odmítli a dohodli se, že závěrečný verdikt nechají na rozhodnutí soudu.

Návrh zastupitelstva Držovic na finanční vyrovnání:

První položka, v níž panovala shoda: soudní znalec vyhotovil znalecký posudek finančního vyrovnání pro obec Držovice a vyčíslil, že do 30. 6. 2006 měla obec Držovice obdržet finanční částku 2 901 500 Kč. Tuto výše uvedenou částku následně potvrdil znalecký posudek města Prostějova a následně ji obci Držovice nabídl. Držovice nabídnutou částku zcela akceptovali a splnili první krok na cestě ke společné dohodě.

Druhá položka, v níž panovala neshoda: bylo období od 1.7.2006 do 31.12.2006. Za toto období byl znalcem rovněž proveden znalecký posudek, který určil částku 5.421.439,29 Kč. Pro tuto finanční částku se Držovice odvolaly k dalšímu soudu. Následně však zastupitelstvo obce Držovice provedlo vstřícný krok a podalo nový návrh vyrovnání. V návrhu již Držovice nepožadovali výše uvedenou částku, ale jen polovinu ze zmiňované částky 5 421 439, 29 Kč, protože dle Blanky Kolečkářové, šlo především o ukončení soudního sporu dohodou a o vytvoření nových sousedských vztahů. Tato částka však nebyla konečná a ve finále obec Držovice navrhla k vyrovnání ne polovinu z 5 421 439 ,29 Kč, ale jen třetinu z původně požadované částky což činilo 1 807 146, 30 Kč.⁵⁶

Uvedená částka činí veškerý podíl na majetku a právech, které jsou výše uvedeny v dokumentech. Je zřejmé, že daná částka neodpovídá požadované hodnotě, ale pokud by nedošlo k tomuto kompromisu, soudní spor by trval značně delší dobu.

8.2 Politický stav Držovic po oddělení od města Prostějova

Oddělení Držovic od Prostějova nesli zastupitelé Prostějova se značnou nevolí. Velmi těžce trávili to, že město o Držovice přišlo, daří se jim a obec ještě žádá několik milionů v soudním sporu.

Po rozdělení začala Obec Držovice žít. Zahájila opravy komunikací, mostů, vybudovala park se cvičebními stroji pro seniory. V obci se začali uskutečňovat různé kulturní a sportovní akce. Dále začala výstavba nových domů, což přilákalo do vesnice nový život.

Pro tehdejší starostku Blanku Kolečkářovou, která působila ve funkci víc jak deset let, to nebylo zrovna snadné období. Pro jednu skupinu obyvatel Držovic se stala oblíbenou a pro druhou skupinu nenáviděnou starostkou. Už prvopočátku proti ní existovala silná opozice. To se naplno projevilo v komunálních volbách roku 2014, kdy v Držovicích sílil zásadní boj o moc. V tom období kandidovalo do obecního

⁵⁶ <http://www.iprostejov.cz/cz/p/soud-mezi-prostejovem-a-drzovicemi-bude-pokracovat-navrh-drzovic-neuspel/>

zastupitelstva osm kandidátních listin. V podstatě se nejednalo o osm politických stran, nýbrž o politické spektrum pro starostku a proti starostce. Obě tyto skupiny kandidátů vytvořily tzv. klony, které měli za úkol maximalizovat počet svých kandidátů v obecním zastupitelstvu. Tři skupiny nezávislých kandidátů ani nepojmenovali své kandidátní listiny, jen je očíslovali. Navíc ani nepřišli s žádným volebním programem a svou kandidaturu postavili jen na kandidátech. Většinou se jednalo o rodinné klany.

Značná nevraživost proti starostce také pramenila z činnosti místních spolků, potažmo poskytování finančních příspěvků těmto organizacím. Dle některých občanů, bylo nejvíce přispíváno na spolek RC Sluníčko, jejíž byla a stále je přední představitelkou.

Mezitím vzniká Iniciativa občanů 2016, sdružující občany, kteří jsou nespokojeni s vedením obce. Starostce bylo vyčítáno, že o velké rozpočtové části rozhoduje osobně a místní zastupitelstvo jen tiše přihlíží. Její činnost je kritizována prostřednictvím různých médií.⁵⁷

K dané situaci se rovněž vyjádřil současný člen obecního zastupitelstva Ing. Jakub Martínek, který byl k Blance Kolečkářové velmi kritický. Poukázal na to, že minulá starostka rozhodovala o věcech, které nebyly odsouhlaseny zastupitelstvem. Zasedání zastupitelstva svolávala pouze čtyřikrát do roka, což je zákonné minimum. Zasedání byla plánována vždy rok dopředu a na dobu, kdy většina občanů byla ještě v práci. S místními občany nekomunikovala téměř vůbec. Martínek dále uvedl, že jedním z hlavních bodů, pro odloučení Držovic bylo dokončení kanalizace v celé obci, jenže po dobu působení ve funkci starostky se tento problém nikam nepohnul. Dále kritizoval její neochotu žádat o dotace na určité projekty a veškeré projekty byly následně hrazeny z rozpočtu obce. Za dobu jejího působení obec dosáhla na jedinou dotaci z EU, a navíc to byla společná žádost s obcí Smržice. Jednalo se o dotaci na opravu mateřské školy a bývalé základní školy. Martínek dále uvedl, že její rozhodování o projektech bylo značně nekonceptní. Jako příklad uvedl rekonstrukci chodníků, i když bylo jasné že bude následovat výstavba nové elektrifikace, plynofikace a v neposlední řadě výstavba nové kanalizace.⁵⁸

V roce 2016 spory mezi znepřátelenými stranami dospěly do takového stádia, že tři opoziční zastupitelé a jejich náhradníci opustili své mandáty. To znamená, že v únoru následujícího roku, došlo k předčasným volbám. Starostka měla snahu občanům vysvětlit svou prospěšnost pro obec, což se jí nepovedlo a po předčasných volbách již nebyla zvolena do dané funkce. Ve funkci starosty Držovic je nahradil nynější starosta Jaroslav Studený.

Dle vyjádření současného starosty Jaroslava Studeného bylo nutné provedení auditu za období 2012–2016, což byla pro obec nákladná záležitost. Audit přišel obec na 605 000 Kč. Na uvolnění této investice se shodlo všech šest zastupitelů. Jelikož bylo občanů poukazováno na netransparentní a nehospodárné vedení obce, což bylo také

⁵⁷ <https://www.hanackyvecernik.cz/zpravy/prostejov/valka-o-drzovice-obec-u-prostejova-resi-kam-chce-po-predcasnych-volbach-smerovat>

⁵⁸ *Rozhovor č.1 zastupitel obce Ing, Jakub Martínek*

způsobeno nevyužíváním dotačních titulů. Jaroslav Studený dále sdělil, že po převzetí úřadu byl upřímně šokován přístupem starého vedení bývalé starostky Blanky Kolečkářové a místostarostky Mgr. Jany Pavlíčkové Hlebové, které předali poloprázdné skříně a důkladně vymazané počítače. O současném stavu se již starosta vyjadřuje vesměs kladně. Dle jeho názoru je pro zdárný chod obce jeho bezpodmínečná soběstačnost. Dříve obec platila extrémní finance firmám 1 200 000 Kč ročně za údržbu zeleně. Dále sdělil, že po převzetí vedení Držovic převzala obec údržbu do své režie, ale zjistil, že obec nevlastní ani základní vybavení pro zajištění těchto služeb. I toto bylo nutné postupně dát pomocí dotačních titulů do pořádku. Každá obec by měla být schopna postarat se o svou infrastrukturu sama a nespoléhat na služby externích firem. Zasedání zastupitelstva svolává osmkrát ročně a zdárně realizuje projekty, vesměs za pomoci různých dotačních titulů. Co se týče investic do projektů, tak se starosta zmínil o stavu tolik let žádané rekonstrukce kanalizace, která byla v letošním roce zdárně realizována. Celá anabáze byla značně složitá, jelikož dotace Ministerstva životního prostředí, která měla činit 70% plnění byla zamítnuta. Největší překážkou byla skutečnost, že obec není vlastníkem místní kanalizace, ale je ve správě firmy Vodovody a kanalizace Prostějov, ale nakonec se povedlo získat dotace z Ministerstva zemědělství v rámci programu 12930–Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací která činí 17 067 000 Kč.⁵⁹

8.2.1 Občanská vybavenost obce Držovice po rozdělení

Kvalita žití v obci je občany vnímaná prostřednictvím existence, potažmo kvalitou základních prvků občanské vybavenosti obce. Ta je tvořena různými institucemi, jako jsou například mateřská škola, základní škola, zdravotní středisko, kulturní středisko, knihovna, víceúčelové hřiště, restaurace a jiné. Důležitým faktorem je zajištění bezpečnosti a pořádku v obci. O občanské participaci vypovídají činnosti různých spolků a vytvoření možností pro volnočasové aktivity. Pro místní podnikatele je možnost, nabízet služby, v oblasti maloobchodu, pohostinství a ubytování. V obci Držovice se nachází dvě restaurace a jeden penzion a nákupní centrum.

Je zcela zřejmé, že oddělení Držovic od Prostějova mělo a stále má značně pozitivní dopad na rozvoj obce. Analýza rozpočtů města Prostějov pro roky 2001 až 2006 ukazuje, že radnice za toto období investovala do této okrajové části kolem 5 milionů korun. Dnes se investuje přibližně 5 milionů za rok, k tomu je třeba brát v potaz finance na běžnou údržbu.

- Opravené komunikace
- Opravené chodníky
- Nový most, který propojil obec

⁵⁹ Rozhovor č.2 starosta Jaroslav Studený

- Nový park s osvětlením a workoutovým hřištěm pro mládež a relaxačním zázemím pro seniory
- Víceúčelové hřiště s umělým povrchem

Rekonstrukce kulturního domu

- Rekonstrukce obecního domu
- Opravené historické památky
- Oprava mateřské školky
- Oprava komunikací
- Rekonstrukce místního osvětlení
- Vybudování nového obecního rozhlasu
- Rekonstrukce hřbitov

8.3 Technická vybavenost obce Držovice

Kvalitní infrastruktura v obci je jedním ze základních potřeb úrovně zázemí pro život obyvatel. Od roku 2006 po referendu až po současnost investovala obec Držovice do místní infrastruktury velké množství finančních prostředků převážně za přispění dotačních titulů. Značné finanční prostředky putovaly na opravy komunikací a chodníků. Na tyto opravy byla poskytnuta značná finanční podpora olomouckého kraje prostřednictvím dotací. V obci byla postupně vybudována nová infrastruktura plynofikace a elektrifikace, byla provedena oprava kulturního domu, obecního úřadu a v neposlední řadě oprava mateřské školy. Obec se také velkou měrou podílí na rozvoji technického vybavení hasičského sboru.

Obcí prochází silnice II. třídy a kolem Držovic vede dálnice D46, která občanům umožňuje rychlé dopravní spojení, jak s městem Olomouc, případně spádový přístup k dálnici D1.

8.4 Spolky v obci Držovice

Po oddělení Držovic od Prostějova vznikla, nebo obnovila svoji činnost v obci celá řada různorodých spolků. Tyto organizační jednotky mají většinou odlišné zaměření aktivit. Pro život místních občanů je činnost spolků velmi důležitou součástí. Jelikož na dění v obci nemají vliv politické strany, které zde nemají žádnou podstatnou základnu, má značný vliv právě činnost místních spolků. To ovšem občas přináší i nesváry mezi určitými spolky. Držovicích to jsou spolky RC Sluníčko, jejíž činnost zastřešuje bývalá starostka Blanka Kolečkářová a nově vzniklý fotbalový klub TJ Sokol Držovice. Spory se vedou převážně o finanční podporu od obce. Tento spor přetrvává již z období, kdy Blanka Kolečkářová působila ve funkci starostky obce.

1. **RC Sluníčko**, zastřešuje aktivity dětí, mládeže a seniorů v obci. Provozuje aktivity zaměřené na procvičování a prohlubování různých znalostí a dovedností. Jejich moto je „ŠKOLA HROU“, čímž umožňuje rozšiřování školních dovedností formou hry a soutěží, kdy děti ani nevnímají, že se učí. V rámci malé skupiny dětí je možnost individuálního přístupu k dětem a rozvíjení jejich vlastních osobností. „Rodinné prostředí“ a domácí atmosféra našich nových prostor umožní dětem snadnější a rychlejší adaptaci v novém školním prostředí.
2. **Klub seniorů a turistů v Držovicích** je volné sdružení občanů, které je otevřené všem občanům, kteří se chtějí setkávat jedenkrát měsíčně v salonku Obecního domu na besedách a přátelských setkáních nebo se chtějí zúčastňovat výletů a procházek do přírody a za památkami Moravy.
3. **TJ Sokol Držovice** byl založen 26.4.1914 jako dobrovolná sportovní organizace, která organizovala pravidelná cvičení, veřejná vystoupení, plesy i soutěže. Dnes pod tímto názvem vystupuje fotbalový oddíl, hrající v okresním přeboru ve věkových kategoriích mužů, staršího dorostu i mladších žáků.
4. **Sbor dobrovolných hasičů** byl založen 7.5.1892 jako spolek občanů, kteří si vzájemně pomáhali nejen v případě požáru, ale organizovali i cvičení, školení, soutěže a plesy. I v dnešní době se členové SDH účastní cvičení, školení, soutěží a pořádají různé akce.
5. **Jednotka sboru dobrovolných hasičů** obce Držovice je zařazena v požárním poplachovém plánu Olomouckého kraje jako JPO V. JPO V je jednotka, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu. Družstvo se skládá z velitele a dalších tří hasičů.
6. **Organizace Českého svazu chovatelů v Držovicích** se datuje od roku 1964. Jejich činností je hlavně chov drobného zvířectva, králíků, drůbeže a holubů. Za padesát let svého trvání prošla organizace mnoha změnami. Nejprve byli chovatelé nuceni postavit si klubovnu, aby se měli kde sdružovat, pořádát schůze a také výstavy drobného zvířectva. Tyto výstavy jsou pořádány každoročně na hody v Držovicích a staly se již nedílnou tradicí, která patří ke společenskému životu v obci. Tato organizace v současné době čítá 18 členů. V rámci možností se také zapojuje a pomáhá při dalších občanských aktivitách v obci. Sami také vítají pomoci ostatních zájmových organizací v obci, a to zejména před pořádáním výstavy, kdy jim pomáhají dobrovolní hasiči a členové TJ Sokol Držovice.
7. **Český zahrádkářský svaz Držovice** vznikl jako spolek v roce 1957, dodnes sdružuje zájemce o pěstitelskou činnost, organizuje výstavy svých výpěstků, každoročně pořádá jarní a podzimní tematické zájezdy po naší republice. Členové svazu také aktivně pomáhají při zlepšování životního prostředí v obci.⁶⁰

8.5 Vnitřní potenciály obce Držovice

Rozvojové potenciály obce Držovice můžeme čerpat z převážně z místních zdrojů. Držovice jsou položeny ve střední oblasti Moravy na pomezí Olomouckého a Brněnského kraje. Tím pádem mohou těžit ze své polohy uprostřed regionálních center

⁶⁰ <https://www.drzovice.cz/>

nabízejících dostatečné množství pracovního uplatnění a současně ze solidní úrovně kvalifikace svých občanů a také z poměrně nízké míry nezaměstnanosti. Pracovní příležitosti ovšem nejsou dány existencí ekonomických příležitostí přímo v obci, ale spíše dobrou dopravní dostupností (dálnice D46) v rámci celého regionu (Prostějov, Olomouc, Brno). V obci působí řada středních a malých firem a jednotlivých podnikatelů, nesídlí zde však žádný větší podnik, který by místním občanům poskytoval rozsáhlejší pracovní příležitosti. Výborná dostupnost podpořená kvalitním životním prostředím činí z Držovic potenciálně atraktivní místo pro žití. Přímo v obci jsou dostupné základní služby včetně mateřské školy. I to může přispívat k atraktivitě obce jako místa k bydlení. V obci působí několik spolků a občanských skupin, jejichž zaměření je poměrně pestré a jejich činnost přesahuje rámec jejich působnosti. Tyto skupiny a spolky poskytují místním občanům velkou škálu možností volnočasových aktivit, proto i tyto spolky působí jako potenciál zvyšující kvalitu života v obci Držovice.⁶¹

Obecní samosprávu v Držovicích můžeme považovat za důležitého aktéra rozvoje obce. Patří k iniciátorům investičních projektů, jako je prodej několika pozemků k developerským projektům. Držovice každoročně hospodaří s několikamilionovým rozpočtem a získává pro obec různé finanční zdroje z dotací, jak krajských, tak evropských. Vybudování stavební lokality v obci, lze považovat za projekt, který nalákal mladé obyvatele k žití v Držovicích a tím k dalšímu demografickému rozvoji obce.⁶²

8.6 Hospodaření obce Držovice

Hlavní strukturu příjmů obce Držovice tvoří běžné příjmy, především ty daňové. Příjmy z daní činí 60,55 % celkového ročního příjmu obce což za poslední čtyři roky (2017-2020) čítá 53 508 857 Kč z celkového příjmu 88 364 913 Kč. Další částku tvoří přijaté transfery jako jsou běžné dotace ze státního rozpočtu, dotace ze státních fondů a rovněž dotace z rozpočtů krajů což v Držovicích činí za poslední čtyři roky 7 444 417 Kč. Nezbytnou položkou pro obec jsou i příjmy nedaňové. Jejich podstatnou část tvoří pronájem nemovitostí a pozemků, která za poslední čtyři roky čítá 2 460 716 Kč. Co se týče kapitálových příjmů tak ty činí od roku 2007 až 2020 celkem 29 207 040 Kč, tyto příjmy byly určeny na jednorázové a dlouhotrvající akce, jako výstavba kanalizace, komunikací, chodníků, výsadba stromů, rekonstrukce obecních nemovitostí a jiné.

Výdaje obce jak běžné, tak kapitálové činí za období 2017 až 2020 celkem 89 134 983 Kč což vede v tomto období k zadluženosti obce pouze 0,9 %. Běžné výdaje jsou zahrnuty v činnosti veřejné správy, která činí za dané období 19 029 248 Kč. Jsou to výdaje, které zahrnují provozní záležitosti obce, jako jsou mzdy a platy zaměstnanců, transfery spolkům a organizacím komunálních služeb, placení energií, výdaje na veřejný

⁶¹ [Držovice, obec v okrese Prostějov - Města a obce | Kurzy.cz](#)

⁶² Josef Bernard (ed.) *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva 2010*, 74

pořádek. Dalším běžné výdaje jsou v obci investovány do tělovýchovy a školství, kde bylo v daném období proinvestováno 12 449 498 Kč.

Tyto data svědčí o aktivním přístupu vedení obce Držovice, které přispívají ke zdárnému rozvoji a realizaci nových projektů za přispění dotačních titulů a současně obec nezadlužují. Starosta Jaroslav Studený společně se zastupitelstvem obce plně využívá možností dotačních titulů, i když je pravdou, že ne každá žádost o daný dotační titul, byla schválena. Tento stav po rozdělení obce zpočátku nebyl, jelikož za bývalého vedení úřadu Držovic starostka Blanka Kolečkářová možností dotací téměř nevyužívala a projekty byly financovány z prostředků obce. Proto také nebylo možné zahájit finančně náročnější díla jako byla tak žádaná výstavba obecní kanalizace⁶³

Příjmy a výdaje schválených rozpočtů 2017-2020

Rok 2017

Příjmy		Výdaje	
Schválený rozpočet	19 771 500 Kč	Schválený rozpočet	14 125 038 Kč
Upravený rozpočet	24 054 523 Kč	Upravený rozpočet	15 484 161 Kč
Skutečné plnění	22 965 163 Kč	Skutečné čerpání	9 767 535 Kč
Plnění	95,47 %	Čerpání	63,08 %

Tabulka 12 Rozpočet Držovice 2017, vlastní zpracování

Rok 2018

Příjmy		Výdaje	
Schválený rozpočet	23 759 000 Kč	Schválený rozpočet	23 759 000 Kč
Upravený rozpočet	32 825 410 Kč	Upravený rozpočet	35 781 131 Kč
Skutečné plnění	31 315 572 Kč	Skutečné čerpání	23 272 571 Kč
Plnění	95,40 %	Čerpání	65,04 %

Tabulka 13 Rozpočet Držovice 2018 vlastní zpracování

Rok 2019

Příjmy		Výdaje	
Schválený rozpočet	25 174 300 Kč	Schválený rozpočet	52 911 600 Kč
Upravený rozpočet	27 641 954 Kč	Upravený rozpočet	68 120 600 Kč
Skutečné plnění	20 131 716 Kč	Skutečné čerpání	22 068 781 Kč
Plnění	72,83 %	Čerpání	32,40 %

Tabulka 14 Rozpočet Držovice 2019, vlastní zpracování

Rok 2020

Příjmy		Výdaje	
Schválený rozpočet	25 449 500 Kč	Schválený rozpočet	58 454 800 Kč
Upravený rozpočet	28 360 000 Kč	Upravený rozpočet	28 360 000 Kč
Skutečné plnění	13 942 462 Kč	Skutečné čerpání	33 826 096 Kč
Plnění	49,16 %	Čerpání	57,36 %

Tabulka 15 Rozpočet Držovice 2020, vlastní zpracování

⁶³ <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>

8.6.1 Dotované projekty v obci po odloučení od Prostějova

Dotace Olomouckého kraje rok 2007-2020

Oprava kotelny mateřské školy	371 000,00 Kč
Nákup kompostérů pro místní obyvatele	614 032,00 Kč
Rekonstrukce vodovodu v ul. Tichá	973 000,00 Kč
Oprava památek v obci	50 000,00 Kč
Územní plán	150 000,00 Kč
Výsadba stromů	58 422,00 Kč
Dotace na technické vybavení JSDH	430 745,00 Kč
Kultura + knihovna	105 000,00 Kč
Výstavba víceúčelového hřiště	1 900 000,00 Kč
Oprava komunikace	500 000,00 Kč
Celkem	5 152 199,00 Kč

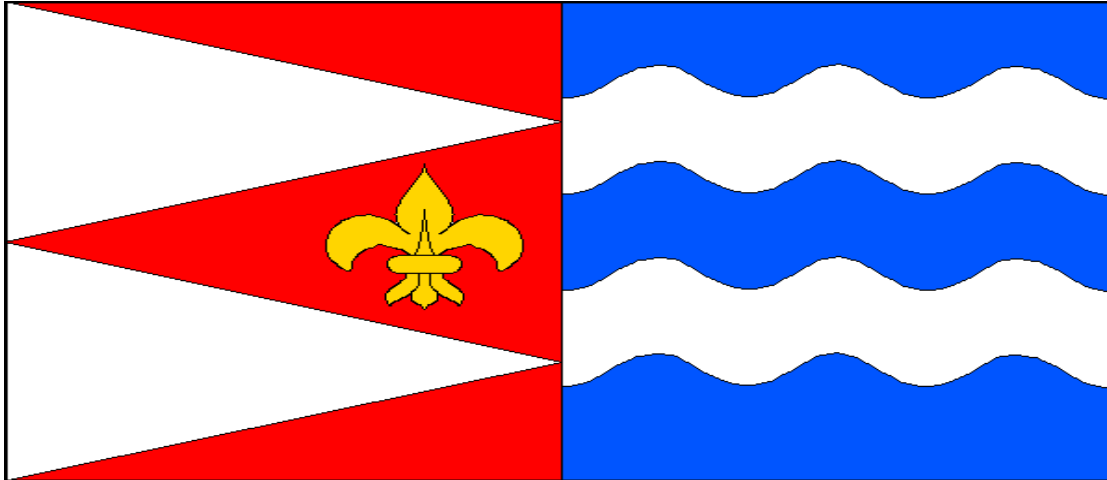
Dotace EU a Statní 2017-2020

Nákup vozidla pro JSDH	450 000,00 Kč
Výstavba nové kanalizace	17 067 000,00 Kč
Výměna veřejného osvětlení	992 254,00 Kč
Úprava a výsadba zeleně	123 000,00 Kč
Protipovodňový plán	1 523 332,00 Kč
Nákup Kompostérů pro místní občany	2 499 255,00 Kč
Elektromobil pro obecní úřad	600 000,00 Kč
Polopodzemní kontejnery	800 000,00 Kč
Celkem	24 054 841,00 Kč

9 Popis a historie obce Mostkovic

Mostkovic

Obrázek 6 Znak a vlajka Mostkovic. Zdroj: <http://www.mostkovic.cz/>

První písemná zpráva o obci Mostkovic je datována od roku 1131 v soupisu biskupského a kapitulního majetku olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka. Současná místní část Mostkovic Stichovice se poprvé zapsaly do historie v roce 1078 dle dokumentů kláštera Hradisko v Olomouci.

V průběhu 12. a 13. století patřila ves kapitule a klášteru v Olomouci. V roce 1325 jsou Mostkovic spojeny s Plumlovem a majiteli se stávají páni z Kravař až do vymření rodu v roce 1466. Poté ves Mostkovic vlastnil významný rod pánů z Pernštejna. Z tohoto období se nejvíce zapsal do podvědomí Vilém z Pernštejna, který byl velmi hospodářsky podnikavý a politicky činný feudál. Byl nejvyšším komorníkem a zemským moravským hejtmanem. Velmi hospodářsky pozvedl tento kraj. Jeho následníci již nebyli takovými hospodáři, a tak zadlužené plumlovské panství 1599 koupil bohatý feudál Karel z Lichtenštejna. Lichtenštejnové ves vlastnili až do konce I. světové války.

Velmi významně se do národního a kulturního povědomí obec zapsala v polovině 16. století, kdy zde působil jako farář Beneš Optát, horlivý milovník mateřského jazyka, první český gramatikář a spisovatel.

Hodně utrpěly Mostkovic jakož i celé plumlovské panství během třicetileté války za švédské okupace, ve válce sedmileté (1756-1763) a prusko-rakouské v roce 1866.

Po zrušení roboty v roce 1848 došlo v obci k sociálním sporům mezi občany. Za těchto sporů byl jednoho večera dvorský rychtář zavražděn.

Významný a bohatý byl v obci kulturní život. Již v roce 1869 zahájil činnost čtenářsko-pěvecký spolek a mimo další v roce 1889 mimořádně činný hasičský sbor. Sokol vznikl v roce 1911.

Snaha zajistit vzdělání se připomíná již počátkem 17. století. Postupně ke zdejšímu kostelu a farní škole patřilo až 13 vesnic. Nynější škola byla postavena v roce 1816, v r. 1884 přistaveno jedno křídlo. V r. 1935 se v katastru Stichovic započalo se stavbou vojenského letiště pro zabránění ohrožení státu fašistickým Německem. Stavba probíhala rekordním tempem ještě před mnichovskými událostmi. Za II. světové války se stalo letiště významným vojenským opěrným bodem německých okupantů a bylo značně rozšířeno.

V katastru obce se nachází přehradní nádrž plumlovské přehrady. Stavba přehrady byla zahájena roku 1912 a trvala až do roku 1933, kdy byla naplněna. Stavba přehrady byla přerušena v období první světové války. Toto vodní dílo je dosti ojedinělou stavbou francouzského typu. Po dokončení přehrady se stalo její okolí významnou rekreační oblastí převážně občanů Prostějova, ale i vzdálených obyvatel. Nyní má tato rekreační oblast celostátní význam a je známá i pro zahraniční návštěvníky.

Od roku 1880 až do období po sametové revoluci 1990 byly Mostkovice okrajovou částí Prostějova. Roku 1991 se obec opět stala samostatnou obcí.

Mezi nejvýznamnější kulturní památky patří místní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Vznik lze podle posledních průzkumů datovat do pol. 12. století, do doby kolonizace kraje českým obyvatelstvem. Kostel se několikrát rekonstruován až do jeho dnešní podoby, která je z poslední značné rekonstrukce z roku. 1914.

Na návsi ve Stichovicích stojí kaplička, postavená v roce 1793, poprvé opravená v r. 1891 a do dnešní podoby upravená v r. 1991.

Na památku padlých v I. světové válce stojí ve Stichovicích i Mostkovicích pomníky postavené z kamene použitého na stavbu přehrady.⁶⁴

9.1 Vznik samostatné obce Mostkovice

Po politickém převratu roku 1989 se obyvatelé Mostkovic rozhodli pro opětovné osamostatnění obce. V roce 1990 se v obci konalo místní referendum občanů, ve kterém se 96 % občanů Mostkovic při 80% účasti rozhodlo pro oddělení obce od města Prostějova a od roku 1991 jsou opět samostatnou obcí.⁶⁵

9.1.1 Popis obce Mostkovice

Obec Mostkovice se nachází v okrese Prostějov v Olomouckém kraji. V obci žije zde 1 580 obyvatel. Je položena řece Hloučele cca 4,5 km západně od města Prostějova. Obec Mostkovice je součástí mikroregionu Plumlovsko. Na jejím katastru

⁶⁴ <http://www.mostkovice.cz/historie-obce/d-1001/p1=52>

⁶⁵ <http://www.mostkovice.cz/2-duvod-a-zpusob-zalozeni/d-1298/p1=66>

se nachází hráz a značná část vodního díla Plumlovské přehrady. Rozloha obce činí 8,33 Km² a leží 253 m. n. m⁶⁶

Obrázek 7 Obec Mostkovice. Zdroj: Mapy.cz

9.2 Občanská vybavenost obce Mostkovice po rozdělení

V Mostkovicích se nachází první stupeň základní školy, mateřská škola, dále knihovna s internetovou kavárnou, letní kino a pošta. Po odloučení od Prostějova byl v obci vybudován nový vodovod, kanalizace i plynofikace. Jelikož se jedná o rekreační oblast v jejímž katastru se nachází Plumlovská přehrada je zde několik restaurací a bister. Dále je zde autokemp, kde je možnost ubytování v chatkách případně ve stanech. V současné době, zajišťuje v obci zdravotní péči praktický lékař a stomatolog, k dispozici je i lékárna.

Také se zde nachází celá řada historických památek a zajímavostí. Za zmínku stojí kostel Nanebevzetí Panny Marie, jehož vznik lze dle posledních průzkumů vést do poloviny 12. století, což je doba kolonizace kraje českým obyvatelstvem.

Co se týká sportovního vyžití, byla v obci v posledních letech vybudována celá řada cyklostezek. V Mostkovicích působí jezdecký oddíl Helios, který umožňuje občanům projížďky na koních. Je zde minigolfové hřiště, tenisový areál a beach volejbalový areál. Sportovní vyžití poskytuje také místní fotbalový oddíl Sokol Mostkovice, které disponuje travnatým hřištěm a víceúčelovým hřištěm.⁶⁷

9.2.1 Technická vybavenost obce Mostkovice

I pro obec Mostkovice je značně důležitá kvalitní infrastruktura. Od roku 1990 po odloučení od Prostějova až po současnost investovala obec Mostkovice do místní infrastruktury velké množství finančních prostředků. Stejně jako v Držovicích velká

⁶⁶ <http://www.mostkovice.cz/>

⁶⁷ <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2602/mostkovice/?pdf>

část finančních prostředků putovala na opravy komunikací, mostů a chodníků. Na tyto opravy byla rovněž poskytnuta značná finanční podpora z Evropské unie a olomouckého kraje prostřednictvím různých dotací. Po odloučení byla v obci vybudována kompletně nová infrastruktura plynofikace a elektrifikace, byla provedena oprava, obecního domu a v neposlední řadě oprava základní a mateřské školy. Obec se také velkou měrou podílí na rozvoji technického vybavení hasičského sboru.

Obcí prochází silnice II. třídy, která je hlavním tahem mezi městy Prostějov, Blansko, Boskovice. Významnou lokalitou Mostkovic je část Stichovice, kde je také bývalé letiště vybudované těsně před druhou světovou válkou. Letiště později sloužilo německé okupační armádě a do roku 1990 ČSLA. Od roku 1990 je využíváno civilními subjekty, mimo jiné je zde středisko amatérského létání Delta klub a neveřejné civilní letiště.

V období po oddělení Mostkovic od Prostějova, došlo realizaci níže uvedených, pro obec klíčových projektů, které bylo nutné realizovat.

- Opravené chodníky
- Nový most, přes řeku Hloučela
- Víceúčelové hřiště s umělým povrchem
- Rekonstrukce obecního domu
- Opravené historické památky
- Oprava základní a mateřské školky
- Výstavba nové kanalizace
- Oprava komunikací
- Rekonstrukce místního osvětlení
- Rekonstrukce hřbitova
- Nová plynofikace
- Výstavba nové elektrické sítě⁶⁸

9.3 Spolky a kluby v obci Mostkovice

V Mostkovicích působí několik spolků, které se zapojují do občanského života v obci a-to v různých odvětvích jako je kultura, sport, případně v oblasti záchranného systému.

1. Obecní knihovna v Mostkovicích je součástí obecního úřadu. Jsou zde k dispozici knihy a některá periodika. V knihovně je rovněž možnost bezplatného připojení k internetu.

⁶⁸ <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2602/mostkovice/?pdf>

2. **Sbor dobrovolných hasičů** je to organizace, která v obci plní funkci záchranného systému, jako hašení požárů, odčerpávání vody a podobně. Současně je její náplní stránka sportovní a zájmová, kdy cvičí mladé hasiče a účastní se různých hasičských soutěží. V neposlední řadě plní funkci kulturní, kdy pořádá v obci plesy a taneční zábavy.
3. **Minigolf Mostkovice a plážový volejbal**, jedná se o místní oddíl, který veřejnosti poskytuje možnost sportovního a kulturního využití v místním sportovním centru
4. **MgA. Ivana Dočkalová**, Nabídka služeb hiporehabilitačního centra. práce s postiženými i zdravými dětmi, výuka jízdy na koních.
5. **Moravská unie žen, z.s.**, úkolem uvedené organizace je zvýšit působnost žen ve vysoké politice tím, že se zaměříme na zvýšení "3S", což je sebeuvědomění žen, což dokládá, že do vysoké politiky patří, dále sebevědomí žen, že na to stačí, a vzájemná solidarita - podpora všech žen, které do politiky již vstoupily, vstupují nebo chtějí vstoupit.
6. **Kdo sportuje, nezlobí občanské sdružení**, zabývá se organizací zájmových kroužků pro děti, které jsou zaměřeny na sport a volnočasovou aktivitu.
7. **TJ Sokol Mostkovice** jedná se o fotbalový klub, který sdružuje jak mužské týmy, tak i ženské a žákovské. Mimo sportovní činnosti působí v oblasti kulturní, pořádáním různých společenských akcí.⁶⁹

9.4 Vnitřní potenciály obce Mostkovice

Rozvojové potenciály obce Mostkovice můžeme stejně jako v Držovicích čerpat z následujících zdrojů. Mostkovice jsou taktéž položeny ve střední oblasti Moravy v okrajové části Prostějova na pomezí Olomouckého a Brněnského kraje. Mostkovice můžou těžit ze své polohy uprostřed výše uvedených regionálních center, a navíc leží v rekreační oblasti plumlovské přehrady. Je to oblast nabízející dostatečné množství pracovního uplatnění. Také těží ze solidní úrovně kvalifikace svých občanů. V regionu je poměrně nízká míra nezaměstnanosti. Pracovní příležitosti ovšem nejsou dány existencí ekonomických příležitostí přímo v obci, ale spíše dobrou dopravní dostupností (dálnice D46) v rámci celého regionu (Prostějov, Olomouc). Výborná dostupnost podpořená kvalitním životním prostředím činí z Mostkovic potenciálně atraktivní místo pro žití. Přímo v obci jsou dostupné základní služby včetně prvního stupně základní školy a mateřské školy. I to přispívá k atraktivitě obce jako místa k bydlení. V obci působí celá řada spolků a občanských skupin, jejichž zaměření je poměrně pestré. Tyto skupiny a spolky poskytují místním občanům velkou škálu možností volnočasových aktivit, proto tyto spolky poskytují potenciál zvyšující kvalitu života v obci.

Obecní samosprávu v Mostkovicích je možno považovat za důležitého aktéra rozvoje života obce. I zde samospráva obce patří k iniciátorům investičních projektů, jako je prodej pozemků k developerským projektům. Mostkovice každoročně hospodaří s několikamilionovým rozpočtem a získávají pro své projekty různé finanční zdroje

⁶⁹ <http://www.mostkovice.cz/>

z dotací, jak krajských, tak evropských. Vybudování stavební lokality v obci, lze považovat za projekty, které nalákají mladé obyvatele k žití v Mostkovicích a tím k dalšímu demografickému rozvoji obce.⁷⁰

9.5 Politický a ekonomický stav Mostkovic po oddělení

Jelikož k odloučení obce Mostkovice proběhlo v roce 1990, což bylo těsně po sametové revoluci, není k dispozici dostatek adekvátního materiálu, který by přesně mapoval danou situaci. Dle archivních zápisů ze zasedání obecní rady MNV je ovšem zřejmé, že situace v obci nebyla ideální. Tehdejší starosta obce Josef Šubert i místostarostka MUDr Soňa Kraváková, museli neustále řešit tíživou finanční situaci a neustálé stížnosti místního obyvatelstva. Po odloučení Mostkovic od Prostějova a ustanovení obecního zastupitelstva roku 1991, nedisponoval obecní úřad prostředky ani na uhrazení drobných nákladů, jako je uhrazení cestovného, nebo pořízení známek určeným ke korespondenci. Tyto částky hradili zaměstnanci úřadu ze svých prostředků. Dále bylo nutné opravit osvětlení obce, kdy bylo zjištěno, že 19 stožárů veřejného osvětlení nesvítí. Dále bylo nutné opravit místní rozhlas, který byl z velké části nefunkční, a navíc se nacházel na sloupech veřejného osvětlení, což nebylo v souladu ČSN. Dalším velkým problémem pro obec, bylo zrušení velké části dopravních spojů městské hromadné dopravy, které byly ze strany Prostějova označeny jako prodělečné. Proto bylo nutné rychlé jednání zastupitelstva s dopravním podnikem ČSAD Prostějov k obnovení spojů mezi Mostkovicemi a Prostějovem hlavně v době, kdy jezdí žáci do škol a zpět.

Jelikož politická, potažmo ekonomická situace po ukončení vlády komunismu byla značně chaotická, nebyla tato doba pro místní zastupitele snadná, protože neměli vesměs žádné zkušenosti s vedením obecního úřad. Tíživá situace se postupem času začala měnit, kdy roku 2000 začal být podíl finančních příspěvků určován počtem obyvatel obce. V současné době obec zdárně rozvíjí svou infrastrukturu. Činnost starosty a obecního zastupitelstva je v souladu s platnými zákonnými normami. Velkou pomocí pro budování obecních projektů jsou dotační programy olomouckého kraje případně čerpání evropských dotací s kombinací financování vlastními zdroji.

Mostkovice jsou spíše menší obcí, kde se místními občany upřednostňují zájmy místních spolků. To občas přináší spory při rozdělování finančních příspěvků za strany obecního zastupitelstva, kdy někteří občané míní, že jsou příspěvky rozdělovány na přátelské bázi a dle osobních zájmů.⁷¹

9.6 Hospodaření obce Mostkovice

Tak jako v Držovicích tak i v Mostkovicích jsou daňové příjmy hlavní součástí příjmů běžných. Ty činí 69,62 % celkového ročního příjmu obce což za poslední čtyři roky (2017-2020) čítá 63 025 700 Kč z celkového příjmu 90 520 000 Kč. Další částku tvoří

⁷⁰ Josef Bernard (ed.) *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva 2010*, 74

⁷¹ Státní okresní archiv Prostějov, zápis ze zasedání obecní rady Mostkovic 7.2.1991; Státní okresní archiv Prostějov, zápis ze zasedání obecní rady Mostkovic 23.5.1991

příjmy nedaňové především pronájem nemovitostí a pozemků, který pro Mostkovice přináší za poslední čtyři roky finance v hodnotě 11 540 000 Kč. Nezbytnou položkou pro obec jsou i příjmy z přijatých transferů. Její podstatnou část tvoří získání běžných dotací z rozpočtů jak státních, tak krajských což za čtyři roky čítá 2 950 000 Kč. Co se týče kapitálových příjmů tak ty činí od roku 2007 až 2020 celkem 56 560 000 Kč, tyto příjmy byly určeny na jednorázové a dlouhotrvající akce, jako výstavba mostu, revitalizace veřejného prostranství, oprava komunikací, výstavba domu pro seniory s pečovatelskou službou, cyklostezka, oprava obecního domu a jiné.

Výdaje obce jak běžné, tak kapitálové činí za období 2017 až 2020 celkem 86 577 000 Kč což vede v tomto období k přebytku hospodaření obce ve výši 3 940 000 Kč. Běžné výdaje jsou zahrnuty činnosti veřejné správy, která činí za dané období 35 157 500 Kč. Jsou to výdaje, které zahrnují provozní záležitosti obce, jako jsou mzdy a platy zaměstnanců, transfery spolkům a organizacím komunální služby, placení energií, školství a výdaje na veřejný pořádek.

Mostkovice jsou také členy Mikroregionu Plumlovsko, který slučuje obce Krumsín, Mostkovice, Ohrozim, Plumlov, Prostějovičky, Seloutky, Stínava a Vicov. Za rok 2020 čítaly příjmy mikroregionu 2 951 460 Kč, což jsou neinvestiční přijaté transfery jak ze státních rozpočtů, tak z rozpočtů obcí. Úkolem mikroregionu je strategicky a koncepčně budovat sociální a ekonomický rozvoj a trvale udržitelný stav mikroregionu. Rovněž určuje směr vytipování vizí pro realizaci projektů při společném plánování. Regionální sdružení obcí přispívá k lepšímu konkurenčnímu postavení a je schopen daleko lépe a efektivněji čerpat finanční prostředky. Z různých dotačních titulů jak ČR, tak EU. Je třeba si ovšem uvědomit, že toto sdružení obcí řeší pouze určité aspekty ekonomického a sociálního rozvoje mikroregionu, strategickým plánem je vybrat jen ty skutečně zásadní problematiky. Strategický rozvojový plán Mikroregionu Plumlovsko je střednědobý dokument, u kterého se předpokládá šestiletý horizont trvání a vychází z požadavků mikroregionu a je v souladu s Programem rozvoje Olomouckého kraje a se schválenou územně plánovací dokumentací Olomouckého kraje, tak i na rozvojové priority EU. Svazek obcí Mikroregionu Plumlovsko je právníkou osobou neziskového charakteru se sídlem v Plumlově a byl založen 15.1.2004.

Schválené rozpočty obce Mostkovice od roku 2017 až 2020⁷²

Rok 2017

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	21 763 000 Kč	Schválený rozpočet	20 550 000 Kč
Upravený rozpočet	21 763 000 Kč	Upravený rozpočet	20 550 000 Kč
Skutečné plnění	21 763 000 Kč	Skutečné čerpání	20 550 000 Kč
Plnění	100 %	Čerpání	100 %

Tabulka 16 Rozpočet Mostkovice 2017, vlastní zpracování

Rok 2018

Příjmy

Výdaje

⁷² <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce/ds-56/p1=65&tzv=1&pocet=25&stranka=2>

Schválený rozpočet	22 804 000 Kč	Schválený rozpočet	21 437 000 Kč
Upravený rozpočet	21 763 000 Kč	Upravený rozpočet	20 550 000 Kč
Skutečné plnění	21 763 000 Kč	Skutečné čerpání	20 550 000 Kč
Plnění	100 %	Čerpání	100 %

Tabulka 17 Rozpočet Mostkovice 2018, vlastní zpracování

Rok 2019

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	24 190 000 Kč	Schválený rozpočet	24 040 000 Kč
Upravený rozpočet	22 804 000 Kč	Upravený rozpočet	21 437 000 Kč
Skutečné plnění	22 804 000 Kč	Skutečné čerpání	21 437 000 Kč
Plnění	100 %	Čerpání	100 %

Tabulka 18 Rozpočet Mostkovice 2019, vlastní zpracování

Rok 2020

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	25 930 000 Kč	Schválený rozpočet	25 810 000 Kč
Upravený rozpočet	24 930 000 Kč	Upravený rozpočet	24 040 000 Kč
Skutečné plnění	24 190 000 Kč	Skutečné čerpání	24 040 000 Kč
Plnění	97 %	Čerpání	100 %

Tabulka 19 Rozpočet Mostkovice 2020, vlastní zpracování

9.6.1 Srovnání příjmů a výdajů ze schválených rozpočtů na hlavu občana za čtyři roky Prostějov, Držovice, Mostkovice

Tabulka příjmů na osobu obcí za roky 2017–2020⁷³

	Prostějov	Držovice	Mostkovice
Příjmy obcí za rok 2017-2020	4 069 879 630,-	88 364 913,-	90 520 000,-
Počet obyvatel v obcích	45 116	1 445	1 580
Příjem obce na hlavu občana	90 210,-	61 152,-	57 291,-

Tabulka 20 Příjmy na osobu, vlastní zpracování

Tabulka výdajů na osobu obcí za roky 2017–2020⁷⁴

	Prostějov	Držovice	Mostkovice
Výdaje obcí za rok 2017-2020	4 176 338 460,-	89 134 983,-	86 577 000,-
Počet obyvatel v obcích	45 116	1 445	1 580
Výdaje obce na hlavu občana	92 569,-	61 685,-	54 796,-

Tabulka 21 Výdaje na osobu, vlastní zpracování

⁷³ <https://www.prostejov.eu/cs/samosprava/hospodareni-mesta/rozpocety-mesta/schvalene/>;
<http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce/>; <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>

⁷⁴ <https://www.prostejov.eu/cs/samosprava/hospodareni-mesta/rozpocety-mesta/schvalene/>;
<http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce/>; <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>

Tabulka daňových příjmů na osobu za roky 2017–2020⁷⁵

	Prostějov	Držovice	Mostkovice
Daňový příjem obcí za rok 2017-2020	2 871 020 080,-	53 508 857,-	63 025 700,-
Počet obyvatel v obcích	45 116	1 445	1 580
Daňové příjmy obce na hlavu občana	63 636,-	37 030,-	39889,-

Tabulka 22 Daňové příjmy na osobu, vlastní zpracování

Srovnání příjmů a výdajů schválených rozpočtů statutárního města Prostějova a odloučených obcí Držovic a Mostkovic za roky 2017 až 2020, které jsou vypočteny na hlavu jednoho obyvatele obce ukazují vyrovnanost příjmů a výdajů Držovic, kdy hodnota příjmů i výdajů je téměř totožná. Jen lehce vyšší jsou výdaje než příjmy Prostějova, ale obec Mostkovice má znatelně menší výdaje než příjmy. Na výše uvedených hodnotách je zcela zřetelně vidět, že daňové příjmy jsou rozděleny podle koeficientu velikostní kategorie obcí a prostého počtu obyvatelstva.

9.7 Dotované projekty v obci po odloučení od Prostějova

- Cyklostezka Mostkovice, Plumlov. Tento projekt je za 28 miliónů korun. Investorem této stavby jsou obce Plumlov a Mostkovice. Největší částka je ovšem hrazena prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu, a-to ve výši 16 miliónů korun.
- Výstavba domu s pečovatelskou službou. Tato stavba přišla celkem na 49 833 600 Kč. Z velké části byla financována ze Státního fondu rozvoje bydlení 30 800 000 Kč, dále vlastními finančními prostředky obce 9 033 600 Kč a úvěrem 10 000 000,- Kč.
- Opravy komunikací financováno z prostředků EU, ROP NUTS II Střední Morava. Poskytnutá částka činí 6 320 000 Kč, což činí 85 % z celkové částky. Stávajících 15 % bylo hrazeno z rozpočtu obce.
- Revitalizace veřejného prostranství. Tento projekt je rovněž financován z prostředků EU, ROP NUTS II Střední Morava a činí 7 525 000 Kč. Zbývající částka 1 400 00 Kč, byla hrazena vlastními zdroji.
- Oprava obecního úřadu z Programu obnovy venkova. Dotace činila 60 % což je částka 500 000 Kč, dalších 350 000 Kč uhradila obec.
- Rekonstrukce sokolovny. Tato rekonstrukce byla provedena prostřednictvím dotace ČSTV, která činila 2 940 000 Kč.
- Stavba nového mostu přes řeku Hloučela. Toto dílo přišlo na 24 452 686 Kč a je dotováno olomouckým krajem.⁷⁶

⁷⁵ <https://www.prostejov.eu/cs/samosprava/hospodareni-mesta/rozpocety-mesta/schvalene/>;
<http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce/>; <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>

⁷⁶ http://www.mostkovice.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=9987&id_ktg=56&n=rozpocety-obce&p1=65&query=projekty&submit=Hledat

10 Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo zanalyzovat důsledky odloučení okrajových částí obcí Držovic, potažmo Mostkovic od statutárního města Prostějova a poukázat na důvody těchto odloučení, jak z hlediska sociálního, politického, tak i ekonomického. Společným rysem obou obcí byla celková nespokojenost s hospodařením zastupitelů Prostějova, kteří do okrajových částí investovali jen nezbytně nutné finanční prostředky. To zapříčinilo téměř havarijní stavy infrastruktury v těchto částech města. Dalším problémem byla velmi strohá komunikace zastupitelů města s občany místních okrajových částí, což vedlo k jejich neinformovanosti. Tyto politické neshody mezi zastupiteli města Prostějova a angažovanými občany místních okrajových lokalit nadále sílily. Takové jednání mělo za následek značný nárůst počtu místních obyvatel, kteří se začali více k dané situaci vyjadřovat a aktivně se do ní zapojovat.

Toto pro obyvatele místních částí neadekvátní jednání zastupitelů města Prostějov, vyvolalo iniciaci politických procesů a aktivit, určeným k jejich osamostatnění a odloučení se od statutárního města Prostějova. Uvedená odloučení byla iniciovaná občany daných lokalit prostřednictvím místních referend a jako první, roku 1990 se od statutárního města Prostějov odloučila místní část Mostkovic. Uvedená místní část byla součástí Prostějova jen deset let od roku 1980. Následně roku 2006 bylo uskutečněno prostřednictvím místního referenda odloučení místní okrajové části Držovice. Toto odloučení proběhlo v roce 2006. V tomto období byla rovněž vedena politická aktivita pro odloučení od Prostějova místní okrajové části Vrahovice, ty ovšem od své iniciativy upustily a nadále zůstaly součástí statutárního města Prostějova.

Po odloučení byla situace v místních částech Držovic a Mostkovic diametrálně odlišná, i když důvody pro tento krok byly v podstatě stejné. Tento rozdíl byl zapříčiněn dobou, kdy v těchto částech k odloučení došlo.

Jako první roku 1990 prostřednictvím místního referenda došlo k odloučení části Mostkovic. Byla to doba po sametové revoluci a ekonomická situace státu byla značně nestabilní. Byla to doba, kdy se měnila politická struktura, což zapříčinilo celou řadu nejasností a změn, které museli zastupitelé obce za pochodu řešit, a současně se je učit. Velké nejasnosti byly také v majetkovém vyrovnání, kdy není nikde uvedeno, za jakých podmínek k vyrovnání došlo. Tíživá situace se postupem času začala měnit, kdy roku 2000 začal být podíl finančních příspěvků určován počtem obyvatel obce, což také potvrdil současný starosta Mostkovic Jaroslav Peška. V současné době obec Mostkovic zdárně prosperuje a rozvíjí se. Obec každoročně vykazuje vyrovnaný rozpočet s příjmy kolem 21 000 000,- Kč a výdaji přibližně 20 000 000,- Kč. Při realizaci svých projektů značně využívá finanční příspěvky daných dotačních fondů jak státních, tak Evropské Unie. V současné době panuje v obci Mostkovic všeobecná spokojenost.

Odloučení prostřednictvím místního referenda okrajové části Držovice proběhlo roku 2006. Hlavní iniciátorkou a organizátorkou odloučení byla členka Občanského sdružení, pozdější starostka obce Držovice Blanka Kolečkářová a současný starosta

Jaroslav Studený. Problematickou oblastí při rozdělení, bylo majetkové vyrovnání, které doprovázelo značnou nevoli jak ze strany zastupitelů Prostějova, tak ze strany zastupitelů Držovic. Soudní spory o majetkové vyrovnání se táhly několik let.

V Držovicích byla situace diametrálně odlišná než v obci Mostkovice. V době odloučení Držovic bylo již zcela jasné, jak musí samostatná obec fungovat, plnit své povinnosti, jak politické, tak finanční. Byla to doba, kdy už bylo možné na dané projekty čerpat dotace jak státní, tak evropské, což bylo místními zastupitelstvem, a především starostkou plně využíváno.

Problém nastal, když v obci vznikla opoziční skupina občanů vůči tehdejší starostce Kolečkářové. Bylo jí vytýkáno, že sama určuje, jaké projekty budou v obci realizovány, a kolik finančních prostředků rozdělí mezi místní spolky a organizace. Jelikož v obci působí celá řada spolků, ve kterých působí velký počet místních občanů, dospěl tento stav roku 2016 k předčasným volbám, a tím k ukončení působnosti na postu starostky Kolečkářové. Nyní působí na postu starosty obce Jaroslav Studený. V současné době disponuje obec Držovice vyrovnaným rozpočtem, kdy příjmy obce za poslední čtyři roky činí přibližně 90 000 000,- Kč a výdaje rovněž 90 000 000,- Kč. Držovice prošly od odloučení zcela zásadní změnou, obec realizovala celou řadu projektů a další jsou ve fázi před dokončením. Na tyto projekty bylo ve velké míře využito dotačních titulů jak státních, tak evropských.

Je ovšem otázkou, kdyby v daném období zastupitelé Prostějova vyvíjeli větší iniciativu v komunikaci s obyvateli těchto okrajových částí a blíže osvětlili situaci města a konkrétně informovali občany o záměrech investovat do daných okrajových lokalit města, nemuselo by k odloučení případně dojít. Pokud se podíváme na příjmy hlavně ty daňové těchto již odloučených obcí je zřejmé, že Prostějov disponuje daleko větší částkou než Držovice a Mostkovice. Je to dáno rozdělováním daňových příjmů dle koeficientu velikostní kategorie obcí a prostého počtu obyvatelstva.

Závěrem lze na základě rozhovorů a shromážděných dat určit, že tento zásadní krok odloučení obou místních částí Držovic a Mostkovic od statutárního města Prostějova, měl jednoznačně pozitivní dopad na životní úroveň místních obyvatel. V obcích se zlepšila jak technická vybavenost, tak občanská vybavenost. Obecní samosprávu jak v Držovicích, tak i v Mostkovicích můžeme považovat za důležitého aktéra rozvoje života obce. I zde samospráva obce patří k iniciátorům investičních projektů, jako je například prodej pozemků k developerským projektům. Na základě těchto poznatků jsou obě osamostatněné obce zajímavou lokalitou pro výstavbu nových domů, což má za následek příliv nových obyvatel do obce. K dobrému žití v obcích také přispívají činnosti místních spolků a organizací. Spolky jsou pro obyvatele důležitou součástí života, které jim zajišťují angažovat se a prosazovat v daných odvětvích. V České republice je velké množství malých obcí a celá řada z nich se potýká s různými problémy jak finančními, tak sociálními, proto je pro tyto obce důležitá činnost zastupitelstva a starosty, kteří musí pečlivě zvažovat, jak budou nakládat s majetkem obce a kam investovat. Velkou pomocí pro tyto obce může být vytvoření mikroregionů, které umožní spolupráci malých obcí v regionu při přípravě a realizaci různých projektů.

11 Seznam použitých zdrojů

Bernard. J (Ed.). Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010.

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.

Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P., Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.

Brokl, L. Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky. Praha: Sociologické nakladatelství. 1997.

Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.

Čmejrek J. Kopřiva. R. Základy veřejné správy. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta 2007

Smith. Přímá demokracie v praxi a místních referend v České republice. Praha: ISEA, 2007.

Špork R., Řiháčková V., Weiss T., Bartovic V., Dromard J., Místní referenda v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie. Institut pro evropskou politiku EUROPEUM, březen 2006.

Chandler, J.A. (eds.) Místní správa v liberálních demokraciích. Brno: 1998

Kukalová G., Pfeiferová D., Místní finance V ČR. Česká zemědělská univerzita v Praze. Reprografické studio PEF ČZU v Praze 2018.

Vajdová Z., Čermák D., Illner M., Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990 Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha 2006. ISBN 80-7330-086-9

Jiné zdroje

Státní okresní archiv Prostějov, zápis ze zasedání obecní rady Mostkovic 7.2.1991.

Státní okresní archiv Prostějov, zápis ze zasedání obecní rady Mostkovic 23.5.1991.

Zápis z mimořádného 21. pléna Okresního národního výboru v Prostějově 30.8.1990.

Spis obce Držovice, referendum 2004, dokument obecního úřadu Držovice.

Návrh na konání referenda MÚ v Prostějově 19.8.2004, dokument obecního úřadu Držovice.

Zákony

Zákon o obecním zřízení č. 367/1990 Sb.

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

Zákon o rozpočtu obcí č. 250/2000 Sb.

Zákona o sdružování občanů č. 83/1990 Sb.

Zákon o místním referendu č. 22/2004 Sb.

Zákona o územním členění státu č. 36/60 Sb.

Rozhovory

Rozhovor č.1 – zastupitel obce Držovice Ing Jakub Martínek 14.9.2020, souhrn otázek (příloha A).

Rozhovor č.2 – starosta obce Držovice Jaroslav Studený 17. 9. 2020, souhrn otázek (příloha B).

Internetové odkazy

[https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/02-sidelni-
struktura.html](https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/02-sidelni-struktura.html) Sídelní struktura v ČR (online)

[Swianiewicz, P. If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a
solution? - Ten years later. Local Government Studies, 44/1,
2018.DOI:10.1080/03003930.2017.1403903.](https://doi.org/10.1080/03003930.2017.1403903) Ekonomické potíže malých
územních jednotek (online)

[https://www.researchgate.net/profile/Antti_Moisio/publication/272795680_The_Imp
act_of_Municipal_Mergers_on_Local_Public_Expenditures_in_Finland/links/59b10
b8c458515a5b488fc58/The-Impact-of-Municipal-Mergers-on-Local-Public-
Expenditures-in-Finland.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Antti_Moisio/publication/272795680_The_Impact_of_Municipal_Mergers_on_Local_Public_Expenditures_in_Finland/links/59b10b8c458515a5b488fc58/The-Impact-of-Municipal-Mergers-on-Local-Public-Expenditures-in-Finland.pdf) Účinky komunálních fúzí ve Finsku (online)

<https://www.drzovice.cz/obec/informace-o-obci/> Stránky obce Držovice (online)

[https://www.czso.cz/documents/11276/17838488/Prost%C4%9Bjov.png/afd33841
-534a-4e21-9489-4f7e40d90187?version=1.1&t=1478262553305](https://www.czso.cz/documents/11276/17838488/Prost%C4%9Bjov.png/afd33841-534a-4e21-9489-4f7e40d90187?version=1.1&t=1478262553305) Administrativní
rozdělení okresu Prostějov (online)

<https://www.prostejov.eu/cs/volny-cas/o-meste/> Statutární město Prostějov (online)

[https://www.hanackyvecernik.cz/zpravy/prostejov/valka-o-drzovice-obec-u-
prostejova-resi-kam-chce-po-predcasnych-volbach-smerovat](https://www.hanackyvecernik.cz/zpravy/prostejov/valka-o-drzovice-obec-u-prostejova-resi-kam-chce-po-predcasnych-volbach-smerovat) Nezávislé noviny pro
Olomoucko, Hanácký Večerník (online)

<https://www.drzovice.cz/urad/povinne-informace/subjekt-zastupitelstvo-2.html> str
Stránky obce Držovice (online)

<https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, Rozpočty obce Držovice (online)

<https://www.drzovice.cz/> Stránky obce Držovice, (online)

<http://www.mostkovice.cz/historie-obce/d-1001/p1=52> Stránky obce Mostkovice (online)

<http://www.mostkovice.cz/2-duvod-a-zpusob-zalozeni/d-1298/p1=66> Stránky obce Mostkovice, (online)

<https://mapy.cz/zakladni?x=17.0469591&y=49.4761355&z=13&source=muni&id=3229> Mapy.CZ, (online)

www.mostkovice.cz/zastupitelstvo-obce.mostkovice/os-50 Stránky obce Mostkovice, (online)

www.mostkovice.cz Stránky obce Mostkovice, (online)

<http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce/ds-6/p1=65&tzv=1&pocet=25&stranka=2> Rozpočty obce Mostkovice, (online)

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2602/mostkovice/?pdf> Místopisný průvodce po České republice, (online)

http://www.mostkovice.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=9987&id_ktg=56&n=rozpocety-obce&p1=65&query=projekty&submit=Hledat Stránky obce Mostkovice, (online)

<https://www.prostejov.eu/cs/samosprava/hospodareni-mesta/rozpocety-mesta/schvalene/> Rozpočet města Prostějov, (online)

[Swianiewicz, P. If territorial fragmentation is a problem, is amalgamation a solution? - Ten years later. Local Government Studies, 44/1, 2018. DOI: 10.1080/03003930.2017.1403903](#) Územní fragmentace v evropských zemích, (online)

<https://www.kurzy.cz/obec/drzovice/> Držovice, obec v okrese Prostějov, města a obce (online)

<https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2018-42hnx5qxcd>. ČSÚ. Malý lexikon obcí České republiky – 2019 (oline)

<https://www.mvcr.cz/clanek/verejna-sprava-2005.aspx> Veřejná správa v České republice, 2005 (online)

<https://www.czso.cz/csu/czso/statistika-my-c-12011-vwj7c5ws8b> Statistika & my (01/2011 – s. 33). Praha: ČSÚ (online)

12 Přílohy

Příloha A - Seznam otázek pro rozhovor se zastupitelem obce Držovice Ing Jakubem Martínkem:

- 1) Jak hodnotíte činnost bývalé starostky Blanky Kolečkářové
- 2) Jaká byla s bývalou starostkou komunikace
- 3) Jaké byly projekty byly za působení bývalé starostky provedeny
- 4) Jakým hodnotíte způsob vedení úřadu Blankou Kolečkářovou

Příloha B – Seznam otázek pro rozhovor se starostou obce Držovice Jaroslavem Studeným:

- 1) Jaké jste provedl první kroky po zvolení do funkce starosty
- 2) Jaký byl důvod provedení auditu
- 3) Co soudíte o práci minulého vedení obce Držovice
- 4) Jak si představujete své působení ve funkci starosty obce Držovice
- 5) Jaké projekty jsou v obci realizovány

Příloha C – Seznam obcí a jejich částí na Prostějovsku

Alojzov • Bedihošť • Bílovice-Lutotín (Bílovice • Lutotín) • Biskupice • Bohuslavice • Bousín (Repechy) • Brodek u Konice (Lhota u Konice) • Brodek u Prostějova (Sněhotice) • Březsko • Budětsko (Slavíkov • Zavadilka) • Buková • Čehovice • Čechy pod Kosířem • Čelčice • Čelechovice na Hané (Kaple • Studenec) • Dětkovice • Dobrochov • Dobromilice • Doloplazy (Poličky) • Drahaný • Držovice • Dřevnovice • Džbel • Hačky • Hluchov • Horní Štěpánov (Nové Sady • Pohora) • Hradčany-Kobeřice (Hradčany • Kobeřice) • Hrdibořice • Hrubčice (Otonovice) • Hruška • Hvozď (Klužínek • Otročkov • Vojtěchov) • Ivaň • Jesenec • Kladky • Klenovice na Hané • Klopotovice • Konice (Čunín • Křemenec • Ladín • Nová Dědina • Runářov) • Kostelec na Hané • Koválovce-Osíčany (Koválovce u Tištiny • Osíčany) • Kralice na Hané (Kraličky) • Krumsín • Laškov (Dvorek • Kandia • Krakovec) • Lešany • Lipová (Hrochov • Seč) • Ludmírov (Dětkovice • Milkov • Ospělov • Ponikev) • Malé Hradisko (Okluky) • Mořice • Mostkovice • Myslejovice (Kobylničky • Křenůvky) • Němčice nad Hanou • Nezamyslice (Těšice) • Niva • Obědkovice • Ohrozim • Ochoz • Olšany u Prostějova (Hablov) • Ondratice • Otaslavice • Otínoves • Pavlovice u Kojetína (Unčice) • Pěnčín • Pivín • Plumlov (Hamry • Soběsuky • Žárovice) • Polomí • Prostějov (Čechovice • Čechůvky • Domamyslice • Krasice • Prostějov • Vrahovice • Žešov) • Prostějovičky • Protivanov • Přemyslovice (Štarnov) • Ptení (Holubice • Ptenský Dvorek) • Raková u Konice • Rakůvka • Rozstání (Baldovec) • Seloutky • Skalka • Skřípov • Slatinky • Smržice • Srbce • Stařechovice (Služín) • Stínava • Stražisko (Maleny • Růžov) • Suchdol (Jednov • Labutice) • Šubiřov (Chobyně) • Tištín • Tvorovice • Určice • Víceměřice • Vícov • Vincencov • Vitčice • Vranovice-Kelčice (Kelčice • Vranovice) • Vrbátky (Dubany • Štětovice) • Vrchoslavice (Dlouhá Ves) • Vřesovice • Výšovice • Zdětín • Želeč

Příloha D – zastupitelstvo obce Držovice

Zastupitelstvo obce Držovice se skládá ze sedmi členů, což je minimální počet pro obce, které čítají 500 až 3000 obyvatel:

- Starosta: Studený Jaroslav
- Místostarostka: Kreplová Františka Jana
- Člen zastupitelstva: Kovařík Bedřich
- Člen zastupitelstva: Čižmárová Renata, Mgr.
- Člen zastupitelstva: Hrazdil ml. Lubomír
- Člen zastupitelstva: Kočí Oldřich
- Finanční výbor zastupitelstva:
 - Předseda finančního výboru: Martínek Jakub, Ing.
 - Člen finančního výboru: Klevetová Eva
 - Člen finančního výboru: Hrazdil ml. Lubomír
- Kontrolní výbor zastupitelstva:
 - Člen kontrolního výboru: Lipčík Petr, Ing.
 - Člen kontrolního výboru: Čižmárová Renata, Mgr.
 - Člen kontrolního výboru: Strouhal Marek⁷⁷

Příloha E – zastupitelstvo obce Mostkovice

Zastupitelstvo obce Mostkovice se skládá s jedenácti členů, což je průměrný počet pro obce s počtem obyvatelstva 500 až 3000 Obyvatel:

- Starosta obce: Peška Jaroslav
- místostarostka obce: Vánská Jitka, Ing.
- místostarostka obce: Vojtíšková Dagmar, Ing.
- Člen zastupitelstva obce: Tomek Zdeněk
- Člen zastupitelstva obce: Navrátilová Petra, Mgr.
- Člen zastupitelstva obce: Jančík Marek
- Člen zastupitelstva obce: Růžička Jan
- Člen Zastupitelstva obce: Žák Petr
- Člen zastupitelstva obce: Srnečková Danuše, Mgr.
- Člen zastupitelstva obce: Zatloukal Zdeněk
- Člen zastupitelstva obce: Cigr František
- Finanční výbor zastupitelstva:

⁷⁷ <https://www.drzovice.cz/urad/povinne-informace/subjekt-zastupitelstvo-2.html>

- Předseda finančního výboru: Navrátilová Petra, Mgr.
- Člen finančního výboru: Tomek Zdeněk
- Člen finančního výboru: Srnecková Danuše, Mgr.
- Kontrolního výbor zastupitelstva:
 - Předseda kontrolního výboru: Jančík Marek
 - Člen kontrolního výboru: Růžička Jan
 - Člen kontrolního výboru: Žák Petr
 - Člen kontrolního výboru: Cigr František

Příloha F – schválený rozpočet Držovic od roku 2017 až 2020

Rok 2017

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	19 771 500 Kč	Schválený rozpočet	14 125 038 Kč
Upravený rozpočet	24 054 523 Kč	Upravený rozpočet	15 484 161 Kč
Skutečné plnění	22 965 163 Kč	Skutečné čerpání	9 767 535 Kč
Plnění	95,47 %	Čerpání	63,08 %

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklivaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

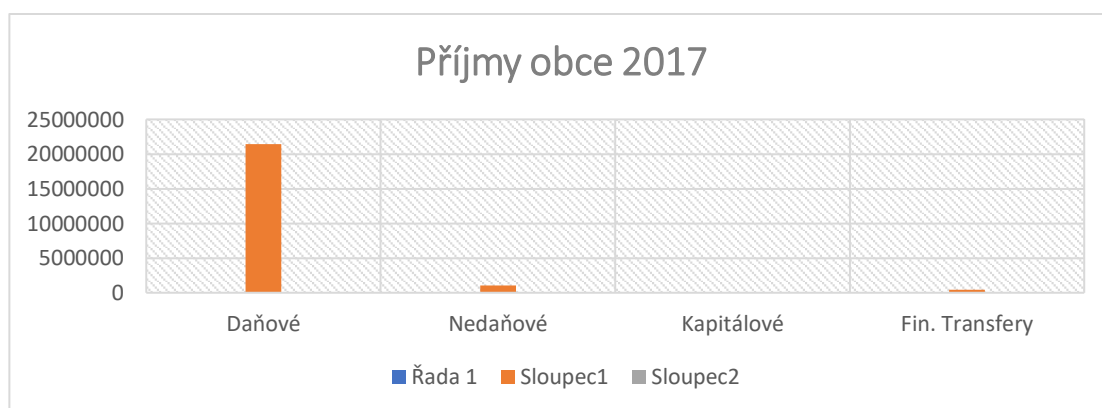
Příjmy obce 2017

Název

Skutečné plnění

Daňové	21 438 591 Kč
Nedaňové	1 042 631 Kč
Kapitálové	53 418 Kč
Fin. Transfery	430 523 Kč
Celkem	22 965 163 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklivaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklivaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Výdaje obce 2017

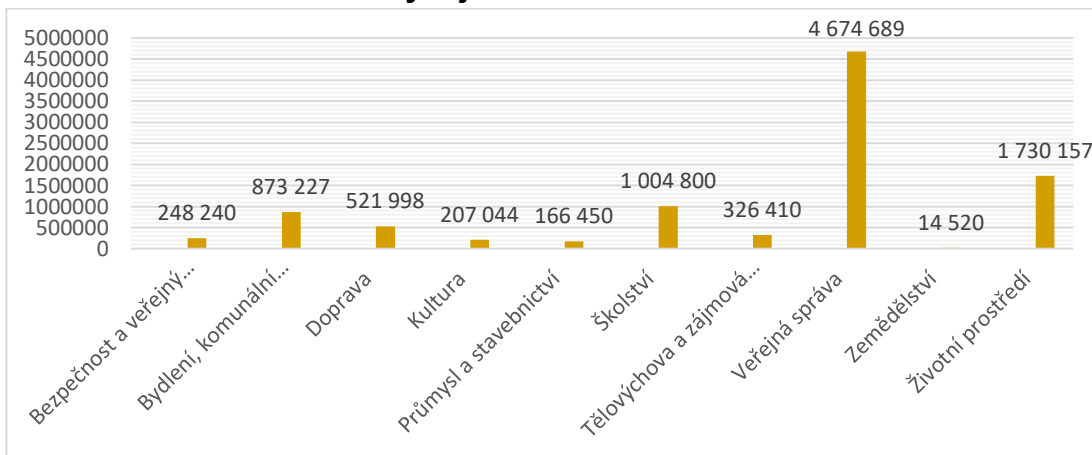
Skutečné čerpání

Bezpečnost a veřejný pořádek	248 240 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	873 227 Kč
Doprava	521 998 Kč
Kultura	207 044 Kč
Průmysl a stavebnictví	166 450 Kč

Školství	1 004 800 Kč
Tělovýchova a zájmová činnost	326 410 Kč
Veřejná správa	4 674 689 Kč
Zemědělství	14 520 Kč
Životní prostředí	1 730 157 Kč
Celkem	9 767 535 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Výdaje obce 2017

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Rok 2018

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	23 759 000 Kč	Schválený rozpočet	23 759 000 Kč
Upravený rozpočet	32 825 410 Kč	Upravený rozpočet	35 781 131 Kč
Skutečné plnění	31 315 572 Kč	Skutečné čerpání	23 272 571 Kč
Plnění	95,40 %	Čerpání	65,04 %

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

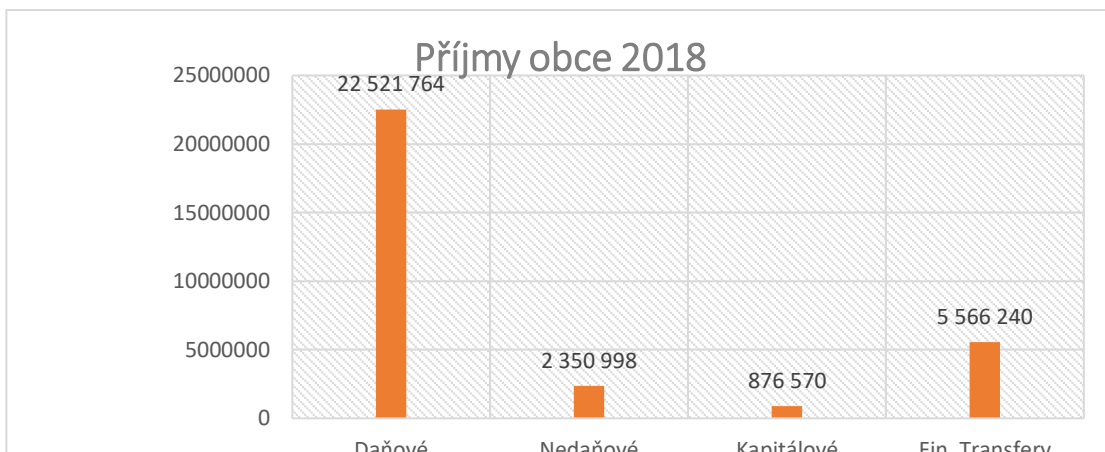
Příjmy obce 2018

Název

Skutečné plnění

Daňové	22 521 764 Kč
Nedaňové	2 350 998 Kč
Kapitálové	876 570 Kč
Fin. transfery	5 566 240 Kč
Celkem	31 325 572 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

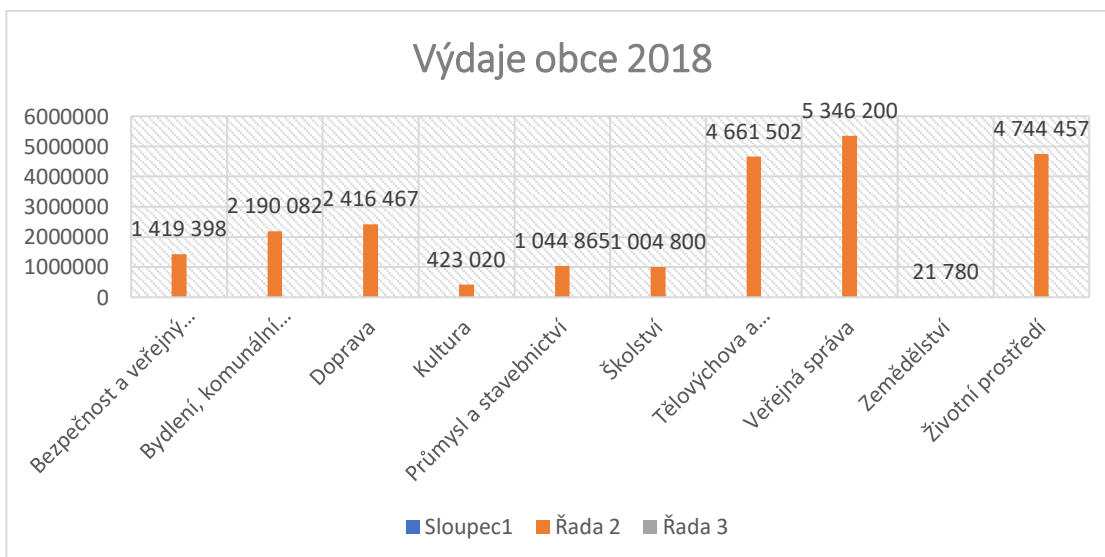
Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Výdaje obce 2018

Skutečné čerpání

Bezpečnost a veřejný pořádek	1 419 398 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	2 190 082 Kč
Doprava	2 416 467 Kč
Kultura	423 020 Kč
Průmysl a stavebnictví	1 044 865 Kč
Školství	1 004 800 Kč
Tělovýchova a zájmová činnost	4 661 502 Kč
Veřejná správa	5 346 200 Kč
Zemědělství	21 780 Kč
Životní prostředí	4 744 457 Kč
Celkem	23 272 571 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Rok 2019

Příjmy

Schválený rozpočet	25 174 300 Kč	Schválený rozpočet	52 911 600 Kč
Upravený rozpočet	27 641 954 Kč	Upravený rozpočet	68 120 600 Kč
Skutečné plnění	20 131 716 Kč	Skutečné čerpání	22 068 781 Kč
Plnění	72,83 %	Čerpání	32,40 %

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Výdaje

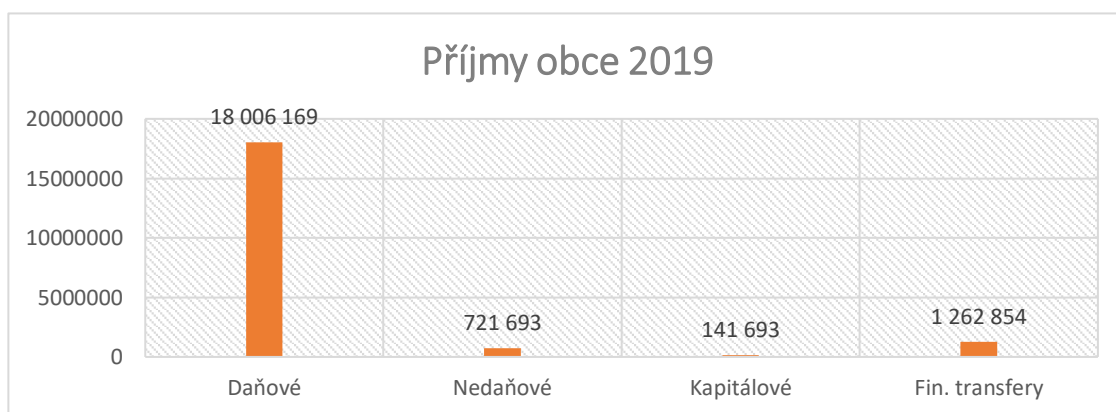
Příjmy obce 2019

Název

Skutečné plnění

Daňové	18 006 169 Kč
Nedaňové	721 693 Kč
Kapitálové	141 000 Kč
Fin. transfery	1 262 854 Kč
Celkem	20 131 716 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

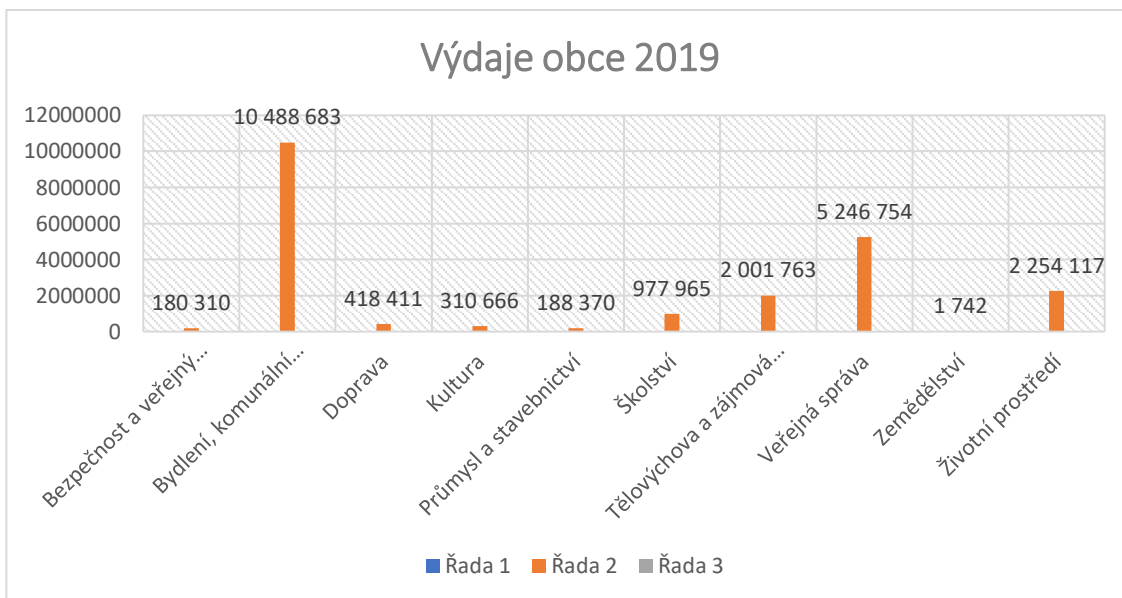
Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Výdaje obce 2019

Skutečné čerpání

Bezpečnost a veřejný pořádek	180 310 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	10 488 683 Kč
Doprava	418 411 Kč
Kultura	310 666 Kč
Průmysl a stavebnictví	188 370 Kč
Školství	977 965 Kč
Tělovýchova a zájmová činnost	2 001 763 Kč
Veřejná správa	5 246 754 Kč
Zemědělství	1 742 Kč
Životní prostředí	2 254 117 Kč
Celkem	22 068 781 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Rok 2020

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	25 449 500 Kč	Schválený rozpočet	58 454 800 Kč
Upravený rozpočet	28 360 000 Kč	Upravený rozpočet	28 360 000 Kč
Skutečné plnění	13 942 462 Kč	Skutečné čerpání	33 826 096 Kč
Plnění	49,16 %	Čerpání	57,36 %

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

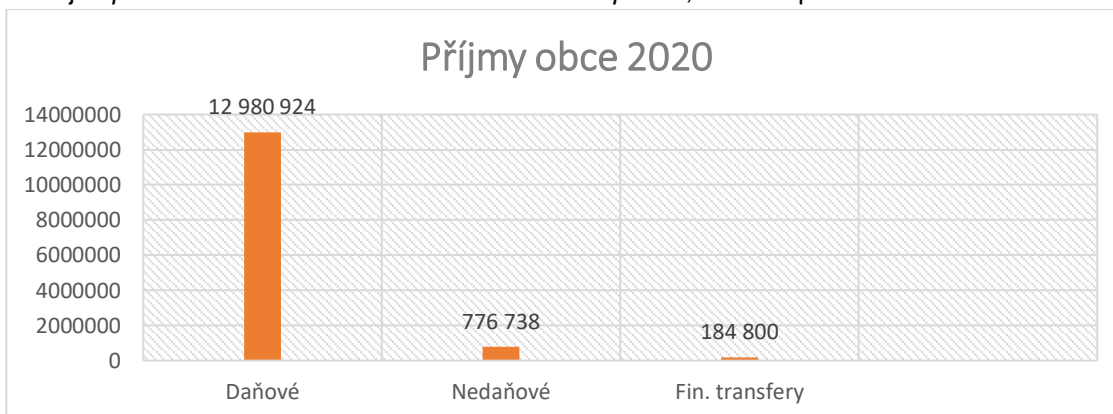
Příjmy obce 2020

Název

Skutečné plnění

Daňové	12 980 924 Kč
Nedaňové	776 738 Kč
Fin. transfery	184 800 Kč
Celkem	13 942 462 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

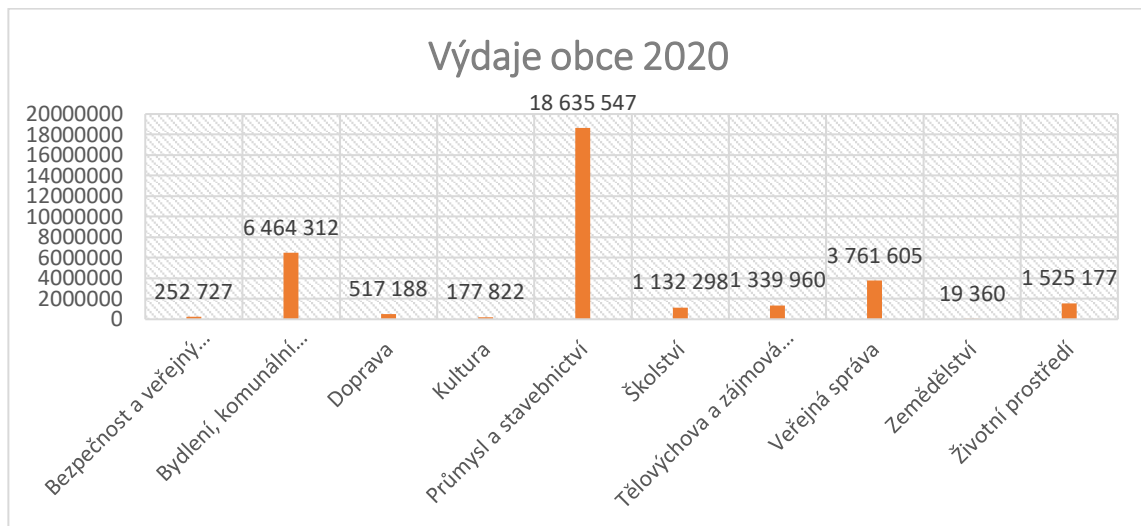
Výdaje obce 2020

Skutečné čerpání

Bezpečnost a veřejný pořádek	252 727 Kč
------------------------------	------------

Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	6 464 312 Kč
Doprava	517 188 Kč
Kultura	177 822 Kč
Průmysl a stavebnictví	18 635 547 Kč
Školství	1 132 298 Kč
Tělovýchova a zájmová činnost	1 339 960 Kč
Veřejná správa	3 761 605 Kč
Zemědělství	19 360 Kč
Životní prostředí	1 525 277 Kč
Celkem	33 826 096 Kč

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Zdroj <https://www.drzovice.cz/urad/rozklikavaci-rozpocet/>, vlastní zpracování

Příloha G – schválený rozpočet obce Mostkovice od roku 2017 až 2020

Rok 2017

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	21 763 000 Kč	Schválený rozpočet	20 550 000 Kč
Upravený rozpočet	21 763 000 Kč	Upravený rozpočet	20 550 000 Kč
Skutečné plnění	21 763 000 Kč	Skutečné čerpání	20 550 000 Kč
Plnění	100 %	Čerpání	100 %

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Příjmy obce 2017

Název

Skutečné plnění

Daňové	19 257 000 Kč
Nedaňové	772 000 Kč
Kapitálové	1 550 000 Kč

Fin. Transfery	184 000 Kč
Celkem	21 763 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

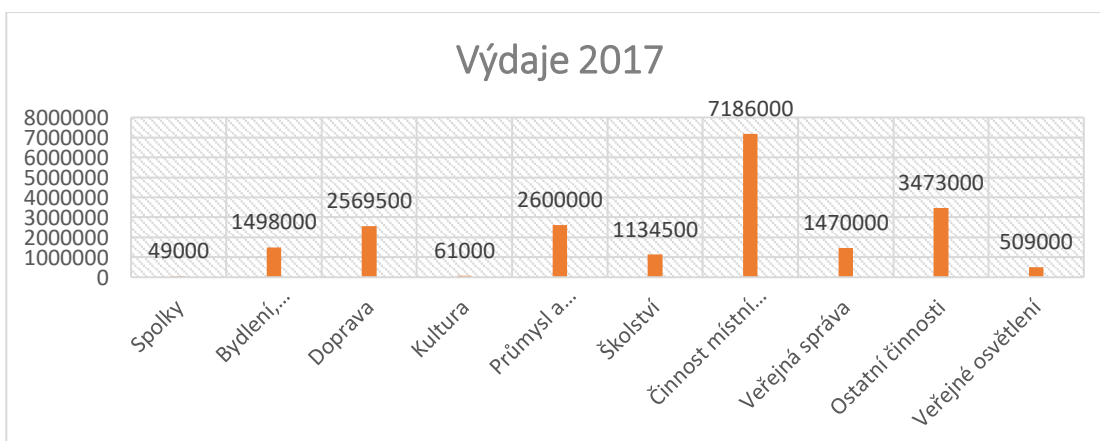
Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Výdaje obce 2017

Skutečné čerpání

Spolky	49 000 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	1 498 000 Kč
Doprava	2 569 500 Kč
Kultura	61 000 Kč
Průmysl a stavebnictví	2 600 000 Kč
Školství	1 134 500 Kč
Činnost místní správy	7 186 000 Kč
Veřejná správa	1 470 000 Kč
Ostatní činnosti	3 473 000 Kč
Veřejné osvětlení	509 000 Kč
Celkem	20 550 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Rok 2018

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	22 804 000 Kč	Schválený rozpočet	21 437 000 Kč
Upravený rozpočet	21 763 000 Kč	Upravený rozpočet	20 550 000 Kč
Skutečné plnění	21 763 000 Kč	Skutečné čerpání	20 550 000 Kč
Plnění	100 %	Čerpání	100 %

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocty-obce> vlastní zpracování

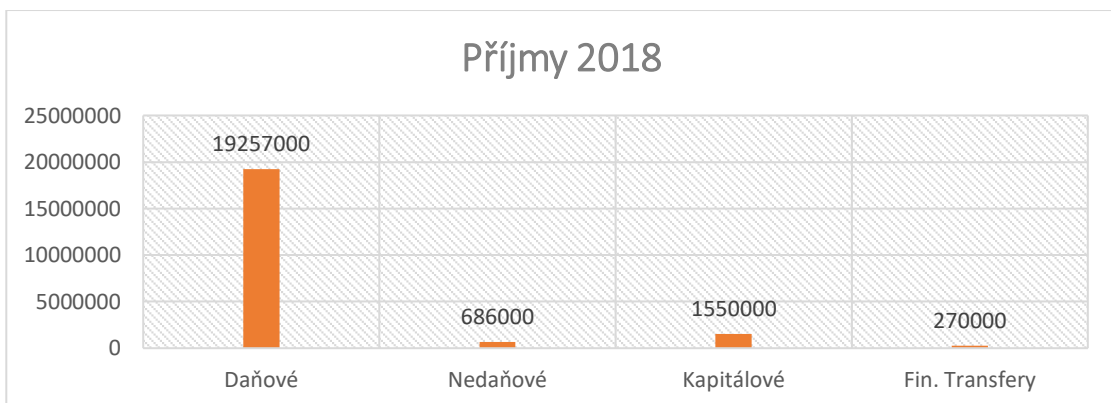
Příjmy obce 2018

Název

Skutečné plnění

Daňové	19 257 000 Kč
Nedaňové	686 000 Kč
Kapitálové	1 550 000 Kč
Fin. Transfery	270 000 Kč
Celkem	21 763 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocty-obce> vlastní zpracování

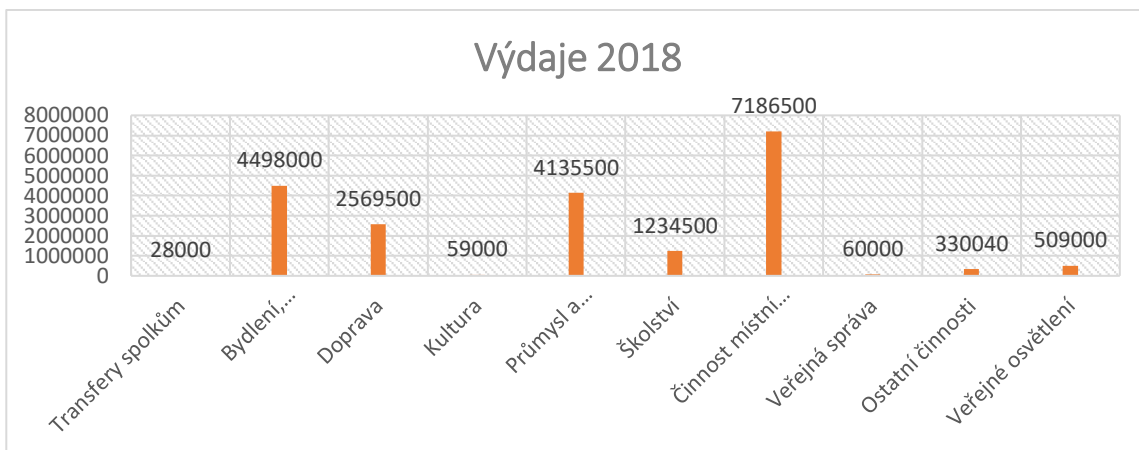
graf č. 14, vlastní zpracování

Výdaje obce 2018

Skutečné čerpání

Transfery spolkům	28 000 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	4 498 000 Kč
Doprava	2 569 500 Kč
Kultura	59 000 Kč
Průmysl a stavebnictví	4 135 500 Kč
Školství	1 134 500 Kč
Činnost místní správy	7 186 500 Kč
Veřejná správa	60 000 Kč
Ostatní činnosti	330 040 Kč
Veřejné osvětlení	509 000 Kč
Celkem	20 550 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocty-obce> vlastní zpracování

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Rok 2019

Příjmy

Výdaje

Schválený rozpočet	24 190 000 Kč	Schválený rozpočet	24 040 000 Kč
Upravený rozpočet	22 804 000 Kč	Upravený rozpočet	21 437 000 Kč
Skutečné plnění	22 804 000 Kč	Skutečné čerpání	21 437 000 Kč
Plnění	100 %	Čerpání	100 %

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

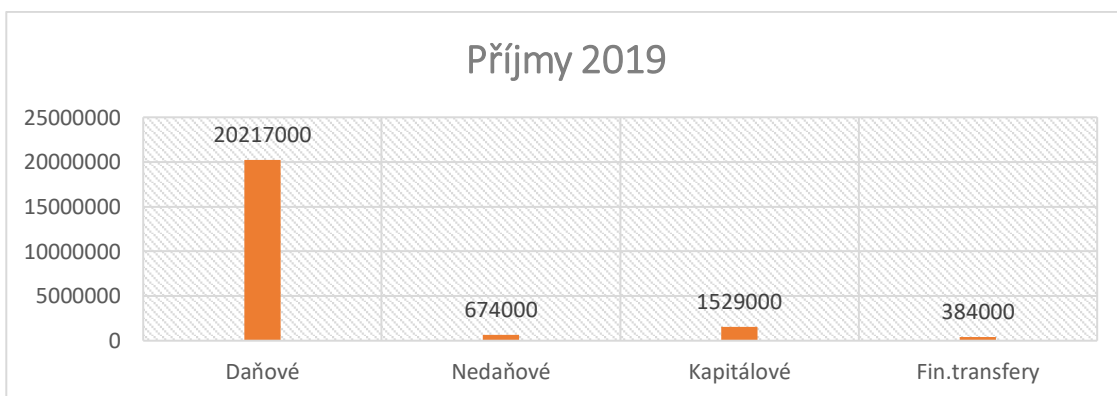
Příjmy obce 2019

Název

Skutečné plnění

Daňové	20 217 000 Kč
Nedaňové	674 000 Kč
Kapitálové	1 529 000 Kč
Fin. Transfery	384 000 Kč
Celkem	22 804 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

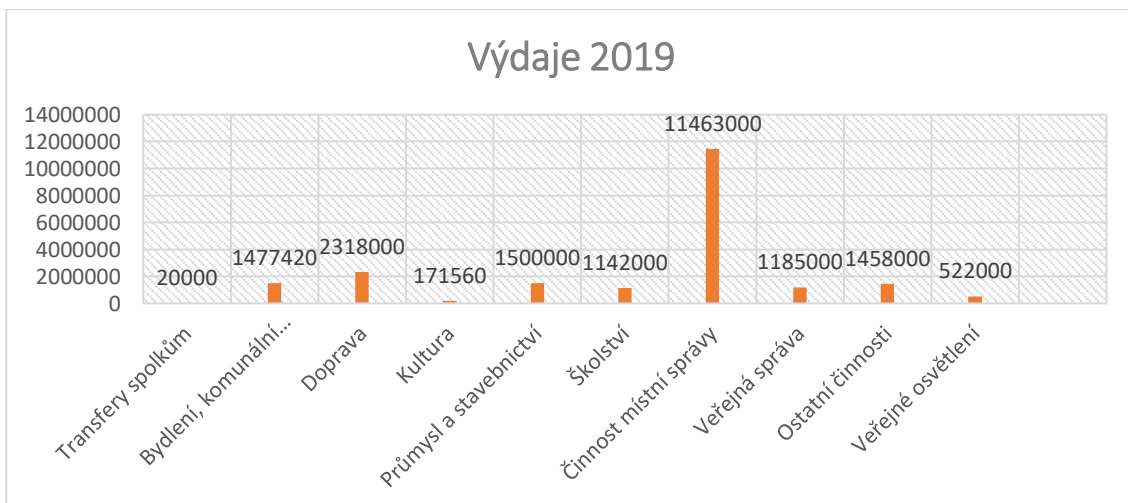
Výdaje obce 2019

Skutečné čerpání

Transfery spolkům	20 000 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	1 477 420 Kč

Doprava	2 318 000 Kč
Kultura	171 560 Kč
Průmysl a stavebnictví	1 500 000 Kč
Školství	1 142 000 Kč
Činnost místní správy	11 463 000 Kč
Veřejná správa	1 385 000 Kč
Ostatní činnosti	1 458 000 Kč
Veřejné osvětlení	522 000 Kč
Celkem	21 437 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Rok 2020

Příjmy

Schválený rozpočet	25 930 000 Kč	Schválený rozpočet	25 810 000 Kč
Upravený rozpočet	24 930 000 Kč	Upravený rozpočet	24 040 000 Kč
Skutečné plnění	24 190 000 Kč	Skutečné čerpání	24 040 000 Kč
Plnění	97 %	Čerpání	100 %

Výdaje

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

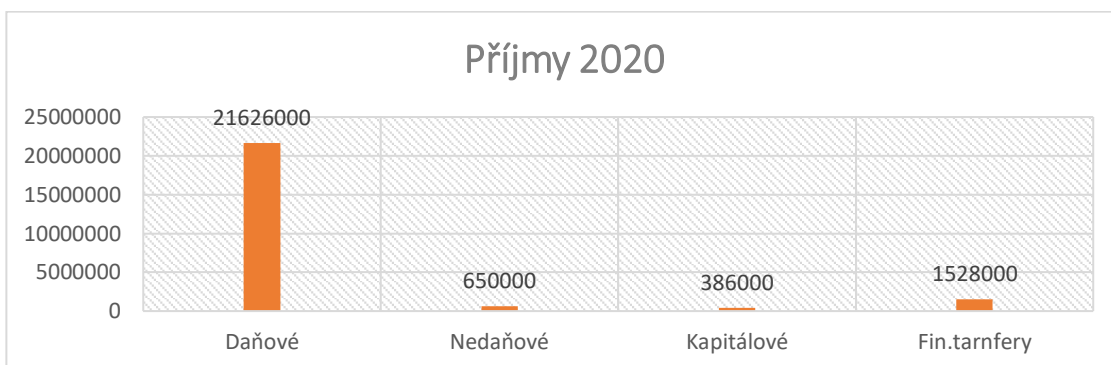
Příjmy obce 2020

Název

Skutečné plnění

Daňové	21 626 000 Kč
Nedaňové	650 000 Kč
Kapitálové	386 000 Kč
Fin. Transfery	1 528 000 Kč
Celkem	24 190 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

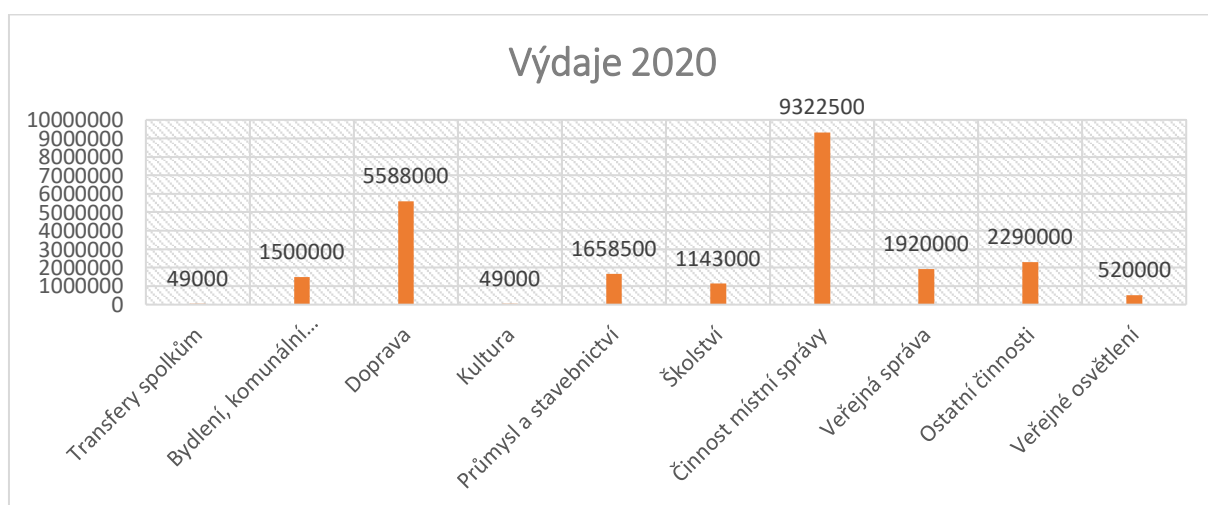
Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Výdaje obce 2020

Skutečné čerpání

Transfery spolkům	49 000 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	1 500 000 Kč
Doprava	5 588 000 Kč
Kultura	49 000 Kč
Průmysl a stavebnictví	1 658 500 Kč
Školství	1 143 000 Kč
Činnost místní správy	9 322 500 Kč
Veřejná správa	1 920 000 Kč
Ostatní činnosti	2 290 000 Kč
Veřejné osvětlení	520 000 Kč
Celkem	24 040 000 Kč

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování

Zdroj <http://www.mostkovice.cz/rozpocety-obce> vlastní zpracování